І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЧЕРВНЯ 1965 | 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 25, 1965 | No. 119. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 24 червня 1965 року

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПРОСИТЬ ПРО ФОНДИ НА СТУДІЇ НАД СПРАВОЮ ДРУГОГО МІЖОКЕАНІЧНОГО КАНАЛУ, який мав би заступити Панамський канал. На цю ціль призначено $17,000,000, але ці гроші мають видати до 30-го червня 1968-го року. В цьому фінансовому році, що почнеться 1-го липня 1965, треба буде $7,500,000. Міжокеанічна Комісія, під проводом колишнього секретаря скарбу Роберта Б. Андерсона має перевести досліди, де найкраще було б викопати новий канал, який об'єднував би Атлантик із Пацифіком, і який могли б перепливати океанічні кораблі без жадних шлюз. Комісія має також дослідити, чи новий канал треба буде копати за допомогою атомових вибухів, чи звичайними засобами. Канал може бути в таких державах: Панамі і Колюмбії та між Коста Рікою і Нікарагвою.

СЕНАТОР РОБЕРТ КЕННЕДІ ПРОПОНУЄ ДОГОВІР В СПРАВІ КОНТРОЛІ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ і домагається, щоб уряд уважав цю справу за проблему, що її треба негайно розв'язати. Він у своїй промові 23-го червня домагався, щоб уряд президента Джансона негайно започаткував переговори в цій справі зі всіми державами, які мають атомову зброю, в тому і з Комуністичним Китаєм. Крім Китаю атомову зброю мають: ЗДА, СССР, Велика Британія і Франція. Сен. Кеннеді пропонує, щоб переговорювати також із тими 18 державами, які є в стані випродукувати атомову зброю впродовж найближчих трьох років. Але ця пропозиція сен. Роберта Ф. Кеннеді не викликала прихильности Білого Дому, який холодно її прийняв, бо вже існує договір про контролю атомової зброї з 1963-го року, а новий договір нічого не змінив би в цій справі.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ПІДТРИМУЄ УРЯДОВИЙ ПРОЄКТ ШПИТАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ в рамках соціяльного забезпечення, відкинувши запропоновані зміни сенатором Ланґом, проти яких виступили також представники уряду. Сенатська Фінансова Комісія більшістю 10 до 7-ох голосів відкинула поправку про те, щоб пацієнти могли без обмеження щодо часу користати з лікування в шпиталі та з опіки медичних сестер вдома. Відкинено також поправку сен. Ланґа в тому напрямку, щоб пацієнти платили більше за побут в шпиталі, якщо вони мають більші прибутки. Палата прийняла проєкт про шпитальну опіку 8-го квітня. Сенат хоче якнайскорше вирішити цю справу, яка буде важливим кроком вперед в ділянці опіки держави над здоров'ям громадян.

ПОЕТ-ЛАВРЕАТ ТВЕРДИТЬ, ЩО МОДЕРНІСТИ, ЛІБЕРАЛИ І ПРОКОМУНІСТИ ХОЧУТЬ ОПАНУВАТИ ЛІТЕРАТУРУ В ЗДА. Поет-лавреат стейту Мериленд Вінсент Ґодфрі Берис, промовляючи на прийнятті Крайової Федерації Стейтових Поетичних Товариств в Далласі, Тексас, заявив, що „модерністи, лібералі і прокомуністи стараються опанувати літературу" в цій країні. Берис казав, що це найкраще видко з тієї політики, яку ведуть нинішні видавництва. Деякі книжки „славних" письменників — це чиста моральна отрута, яка „сіє ненависть до Америки". Берис є головою Поетичного Товариства Америки.

ВИПУЩЕНИЙ МИНУЛОГО РОКУ „МАРІНЕР 4" ДОЛЕТИТЬ ДО МАРСА 14-го ЛИПНЯ І ЗРОБИТЬ 21 ЗНИМКУ ТІЄЇ ПЛАНЕТИ, яка віддалена є на 150,000,000 миль від Землі. „Марінер 4" міг зробити кілька тисяч знимок Місяця, але ця планета віддалена від Землі тільки на 250,000 миль. Віддаль Марса є на 600 разів більша від віддалі Місяця від Землі, і тому, деякі науковці вже тепер передбачають, що ті світлини, які зробить „Марінер 4" летячи попри Марса у віддалі 6.000 миль, не будуть такі докладні, якими були фото Місяця. Важко є передавати ці фота на Землю. Треба аж 12 мінут, щоб електричний сигнал перебув таку велику віддаль.

У СВІТІ

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА СТВЕРДИЛА ОКРЕМОЮ ЗАЯВОЮ існування нової гострої загрози для Західнього Берліну та звернулась з закликом до західніх держав — протидіяти тій загрозі. Безпосередньою причиною тієї західньо-німецької заяви стали систематичні перелети понад Західнім Берліном східньо-німецьких військових гелікоптерів. Таких перелетів було від березня ц. р. понад 20. Східньо-німецькі комуністи почали спутувати кораблеплавбу по каналах у напрямку до Західнього Берліну та зажадали нових формальних уповноважень від західньо-німецького уряду для його представників у переговорах про відкриття кревних у Східньому Берліні. Гадають, що це все провокації з заміром спричинити нову кризу довкола Берліну тепер, коли ЗДА зайняті далекосхідним конфліктом довкола В'єтнаму.

ДО АЛЬЖИРУ ПРИЇЗДЯТЬ ВЖЕ ДЕЛЕГАЦІЇ на конференцію азійсько-африканських лідерів, що має офіційно розпочатись у вівторок 29 червня. Тим часом міністри закордонних справ мають приготовити денний порядок та вирішити остаточно справу членства: Пейпінґ є проти допущення Москви, а Індонезія проти допущення Малайзії. Але ці обидві держави мають свої „спонзорів". Багато держав відмовились від участи у зв'язку з минулотижневою палатною революцією в Альжирі.

МИХАЙЛО МИХАЙЛОВ, 30-РІЧНИЙ ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПРОФЕСОР-ПИСЬМЕННИК, ЗАСУДЖЕНИЙ 30 КВІТНЯ Ц. Р. НА 9 МІСЯЦІВ В'ЯЗНИЦІ ЗА СВОЮ СТАТТЮ-РЕПОРТАЖ „Московське літо", надрукований в журналі „Дело", дістав в Апеляційному Суді зменшення кари до 5 місяців, з заміненням її на 2 роки. Михайлов заявив на апеляційній розправі, що дальші частини того його нарису, що мав нібито образливі звороти про „братню соціялістичну країну" були надруковані за кордоном без його згоди й відома, що він не дістав за це ані сотика і буде скаржити дані американські та західньо-німецькі часописи.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ НЕНАЧЕ Б ТО ЗАЯВИВ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТОВІ ГЮБЕРТОВІ ГОМФРІ в минулонедільній розмові з ним, що радо стрінувся б з президентом Джансоном. Брітійське бюро Ройтера стверджує, що офіційні французькі кола нічого не заявили про плян конференції де Ґолля і Джансона, але признали, що відвідини Гомфрі були „підбадьорливою подією в напруженіх відносинах ЗДА й Франції".

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ НАРОСЛА НОВА ПРОБЛЕМА — втікачів з повітів, опанованих чи густо інфільтрованих комуністами. Таких утікачів є вже понад 350.000: вони потребують приміщення, харчів, одягів, бодай примітивного хатнього влаштування і — праці. Війна у Південному В'єтнамі дала вже круґло 100.000 сиріт. Головною допомоговою організації для воєнних сиріт став кол. прем'єр, лікар д-р Фан Гуї Кват.

ЗУСТРІЧ З НОВИМ ПРЕМ'ЄРОМ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ



Амбасадор ЗДА ген. Максвелл Д. Тейлор (перший з правого боку) розмовляє під час дипломатичного прийняття з новим прем'єром Південного В'єтнаму маршалом Нгуєном Као Кі.

Демократи потверджують важливість національних груп в житті і політиці Америки

Ню Йорк. — Саме в тому часі, як приміщенні над Східньою Рікою при 42-ій вулиці в Ню Йорку Об'єднані Нації приготовлялися до відзначення 20-річчя свого існування, недалеко від їхнього будинку, в великій балевій залі готелю Валдорф Асторія при 50-ій вулиці відбулося зібрання - полуденок, яке можна б вважати власними, американськими „об'єднаними націями": Все-Американської Ради при Крайовому Комітеті Демократичної Партії. Зібрання відбулося в полудневих год. в середу, 23-го червня, а довгий список учасників показує імена мабуть усіх можливих тільки національних „походжень, у тому й чималo українських. Голова Українського Відділу в цій Раді, адв. С. Ярема, був за президіяльним столом разом з головами багатьох інших національних груп, а п. Иосип Лисогір названий в організаційному комітеті того зібрання, що його окремою телеграмою привітав президент Джансон, називаючи його „чудовим зібранням чудових людей". Під час зібрання - полуденку, яке започатковано співом американського національного гимну та молитвами, проведеними протестантським і католицьким священиками, було три доповіді, що їх виголосили голова Крайового Комітету Демократичної Партії Дж. М. Бейлі, професор Колюмбійського університету д-р Збіґнєв Бжезінскі та голова Все - Американської Ради і посадник міста Ню Йорку Роберт Ф. Вагнер. Усі три доповідачі підкреслювали вітальну силу і значення багатьох національних груп в житті і політиці Америки. Америку часто називають „перетоплюючим горщиком" для різних національних груп, але такою вона не є і не хоче бути. Наскільки правильнішим є для неї окреслення мозаїки багатьох рас і культур і в цьому кристься не тільки велика атракційність, але й велика сила американської нації. Такі організації, як Все - Американська Рада при Крайовому Комітеті Демократичної Партії, є наче фокусом і подвійним зв'язком між американською нацією, як цілістю, та між поодинокими її національними групами. Ці групи найбільш зацікавлені такими суто - американськими проблемами, як суспільний і культурний та економічний розвиток, вони найживіше заінтересовані такими актуальними проблемами, як медична опіка, суспільне забезпечення, расове зрівняння і при цьому вони мають найбільше зрозуміння таких проблем, як воля та її закріплення і збереження, як загроза комунізму та необхідність її протиставлення. Активна участь цих національних груп в праці і політиці Демократичної партії та правильна оцінка вітальности і важливости цих груп з боку партії дає демократам ту велику силу, яка так яскраво виявилася під час останніх виборів, запевнивши президентові Джансонові найбільшу в історії Америки виборчу перемогу. З думкою про цьогорічні вибори посадника Ню Йорку відбулось також і зібрання, про яке мова.

Лікарське Товариство відкладає справу бойкоту закону про шпитальну опіку

Ню Йорк. — Провідники Американського Лікарського Т-ва на конвенції делегатів в Ню Йорку закликали своїх членів, щоб не вирішували справи бойкоту закону про медичну і шпитальну опіку над старшими в рамках соціяльного забезпечення поки цей закон не буде схвалений в Конгресі, бо аж тоді буде видно, який це буде закон. Голова АЛТ д-р Джеймс З. Аппел заявив в інсталяційній промові, що бойкот лікарями нового закону був би „неетичним і негромадянським" кроком, але численні делегати не погоджуються з ним, твердячи, що лікарі мають право забирати голос в справі лікування, бо вони є фахівцями в цій ділянці. Палата вже приняла цей законопроєкт, а Сенат саме тепер над ним нарджується.

СОВЄТИ ВІДКИНУЛИ ПОСЕРЕДНИЦЬКУ АКЦІЮ БРИТАНІЇ В СПРАВІ В'ЄТНАМУ

Москва. — Совєтський прем'єр Алексей Косиґін запросив до себе в минулу середу 23 ц. м. амбасадорів Британії, Гани і Нігерії і під час півгодинної розмови вручив їм відповідь на зголошену ними ноту з 19 червня ц. р., в якій вони повідомляли, що збираються відвідати столиці безпосередньо заінтересованих проблемою В'єтнаму держав, щоб шукати можливостей мирного поладнання в'єтнамського конфлікту. У тій совєтській відповіді кажеться, що Совєтський Союз „ніким не уповноважений" переговорювати у справі В'єтнаму та що всі, які зацікавлені тамошнім конфліктом, повинні звернутися до Північного В'єтнаму або до Фронту Національного Визволення себто політичної організації комуністичних повстанців при чому Совєти називають ту організацію „єдиним репрезентантом південно-в'єтнамського народу". Британський прем'єр і його три африканські колеги (крім вгорі названих — також прем'єр Тринідаду) заявили, що вони, без уваги на становище СССР не зрікаються своєї місії, переконані, що Совєтський Союз скорше чи пізніше допустить їх до своєї столиці на розмови. Комуністичний Китай, ані Північний В'єтнам на пропозицію Вільсона не відповіли офіційно ще нічого, — прихильну відповідь дали тільки Південний В'єтнам і ЗДА.

Ту саму тему заторкнув у своїй промові на обіді в Асоціяції Американської Закордонної Служби у Вашинґтоні державний секретар Дін Раск. Він висловив здивування, чому Північний В'єтнам так тісно пов'язав себе з політикою Комуністичного Китаю, хоч в інтересі Китаю є поярмлити ввесь Південь Азії, що не покривається з інтересом В'єтнаму. Раск звернув увагу, що тільки в останніх тижнях в'єтнамські комуністи зазнали втрати 5.000 вбитих партизанів та що водночас згинули 2.000 південно-в'єтнамців і коло 100 американців. Раск перестеріг, що ті втрати будуть ще більші. Він перестеріг Північний В'єтнам, що це цілком фальшиво й помилково вірити, що комуністи можуть виграти збройну боротьбу у В'єтнамі „а що можна буде силою „виґнути" відтіль американців. Дальша агресія — говорив Раск — стрінеться з ще рішучішим спротивом, дармащо Америка стримається від „зле подуманих авантюр". Під цим зворотом коментатори здогадуються, що ЗДА — не спровоковані — не будуть бомбардувати Комуністичного Китаю ані північно - в'єтнамських господарських центрів у густо заселеній частині краю.

В ТОРОНТІ ВІДБУЛИСЯ МАНІФЕСТАЦІЙНІ ІМПРЕЗИ НА ПОШАНУ КАРД. Й. СЛІПОГО

МИТРОПОЛИТ ГЕРМАНЮК ПІДКРЕСЛИВ КОНЕЧНІСТЬ ЗБЕРІГАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЦЕРКВІ І В ШКОЛІ

Торонто. — Влаштовувані тут в днях 19 і 20 червня імпрези на пошану Кардинала Иосифа Сліпого, проходили манiфестаційно при багатолюдній участі українців Східньої Канади. В бенкеті, що відбувся в суботу 19 червня в так званій Кришталевій Залі Шератон Кінґ Едвард готелю в Торонті взяло участь понад 500 осіб. В архиєрейській Службі Божій, що її відправляли в неділю 20-го червня Митр. Кир Максим Германюк з Вінніпеґу, разом з владиками Кир Ісидором та Кир Михайлом на Вселандійській Площі в Торонті було понад 6 000 вірних. Величавий концерт цього ж дня припятнув понад 10 000 осіб. Присутні на концерті тисячі українців прийняли повстанням з місць і грімкими оплесками петицію торонтських українців до Папи Павла VI в справі остаточного оформлення Патріярхату Української Католицької Церкви і признання на Патріярха Кардинала Иосифа Сліпого. У своїй промові під час цього концерту Митрополит українців - католиків Канади Кир Максим Германюк, як подає „Вільне Слово" з 26-го червня ц. р., „із всією рішучістю висловився проти всяких інновацій у зв'язку з вихованням української молоді і віднях Української Католицької Церкви. Інновацій, які віддалювали б нас від українських традицій, звичаїв, нашої мови й культури. Митрополит підкреслив, що тільки національне виховання, українська мова в школі і церкві, наша культура й традиції та звичаї, збережуть нас для Української Церкви і для українського народу. Цю рішучу заяву Митрополита Максима підтвердив ще Владика Ісидор, який подав присутнім до відома, що таке саме становище займає також Верховний Архиєпископ Кардинал Иосиф, якого твердим бажанням є, щоб в Канаді заіснували українські цілоденні школи".

Рекордово високе число американців виїжджає за кордон цього року

Ню Йорк. — Цього року виїжджає за кордон на вакації рекордове число американців, хоч президент Джансон закликав, щоб американці оглядали в першу чергу свою країну, якої ще не знають, та щоб не вивозили за кордон долярів, за які чужі країни купують американське золото. З пашпортового бюра в Ню Йорку повідомлено, що від 1-го липня 1965 до 31-го травня 1965 року — 1 092 445 американців відновили старі пашпорти, або просили про видання їм нових на виїзд за кордон. Цьогорічне число є на 16 відсотків більше в порівнянні з тим числом, яке було в тому самому часі минулого року. В травні 1965 видано 168 179 пашпортів, на 24.2 відсотка більше, як в травні 1964 р. Американські туристи вивозять кожного року понад більйон долярів із цієї країни, чим збільшують пасивний дефіцит ЗДА із закордонними державами. ЗДА продають більше товарів закордонним державам, як привозять до себе, але видатки на збройні сили в Европі та на різні інвестиції американських фірм з'їдають торговельну надвишку, до чого причиняються ще й туристи, вивозячи доляри з цієї країни.

УЧАСНИКИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-СЕКРЕТАРСЬКИХ КУРСІВ НА „СОЮЗІВЦІ"



На „Союзівці", оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, відбувається впродовж цього тижня центральний курс, уже четвертий з черги, для відділових секретарів та організаторів УНСоюзу. На фото — учасники цього курсу. У першому ряді посередині сидить о. Любомир Гузар, вакаційний душпастир „Союзівки", біля нього (зліва) гол. предсідник УНС Иосип Лисогір, який відкрив курс у понеділок 21-го червня, та (справа) гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох, організатор і директор курсів. Третій зліва у першому ряді — директор Канадійської Канцелярії УНС, гол. радний Богдан Зорич.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ДОПОВІДЬ ДМИТРА АНДРІЄВСЬКОГО В ПАРИЖІ

Париж. — Заходом Українського Руху Об'єднання Европи відбулася в Парижі 14 травня ц. р. доповідь відомого українського політика і публіциста заступника голови ВО УНРади інж. Дмитра Андрієвського на тему „Україна й об'єднана Европа. У своїй доповіді інж. Андрієвський висловив погляд, що українська зовнішня акція має найбільше виглядів в рамках Европейського Руху, і що українська участь в цьому русі має за завдання доводити, що Европа потребує України. Для цього і в українському думанні і з опінії західнього світу треба усвідомлювати факт, що Україна належить до Европи і що українці — це европейський народ. Щодо Росії, то доповідач заявив, що вона не належить духово до Европи і що її вхід в европейське об'єднання знищив би політичну рівновагу в цьому континенті.

ДЕВ'ЯТИЙ КОНГРЕС ТУСМ

Монтреаль. — В днях 26 і 27 червня відбудеться тут 9-тий з черги Конгрес Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського (ТУСМ). Господарем конгресу буде монтреальський осередок ТУСМ. У програмі конгресу, крім організаційних справ, звітів уступаючих органів Головної Управи та звітів голов Осередків, буде три доповіді: „У п'ятнадцятиріччя ТУСМ", Христина Кульчицька, редактор „Сторінка ТУСМ", Філаделфія, Па., „Українська студіююча молодь і націоналізм" — проф. д-р Микола Богатюк, Ле Мойн Коледж, Сиракюз, Н. И., та „Українське студентство у вільному світі і питання „культобміну" — Ігор Залць, ідеологічно-політичний референт ГУ ТУСМ, Нюарк, Н. Дж. Під час нарад буде вибір Гол. Управи ТУСМ на 1965-66 рр. та перегляд актуальних студентських і загально українських справ, та пляни на майбутнє.

ГУЦУЛЬЩИНА В СТОЛИЦІ БЕЛЬГІЇ

Брюссель. — У люксусовій галерії „Мадлєн", у центрі Брюсселі, відбулася від 7 до 19 травня виставка творів мисткині-маляpки Льори Тирнер. Темою виставки, за малими вимками, є Україна, а особливо Гуцульщина. Льора Тирнер приїхала в 1931 р. з групою бельгійських мистців в Україну і там перебувала майже цілий рік. Разом із відомими французькими мистцями, взяла участь у виставці у Львові, нав'язуючи зв'язки з нашими мистцями. Намалювала іконостас у каплиці СС. Василіянок у Підмихайлівцях, їздила по Галичині й зарисовувала проєкти образів, переважно з Гуцульщини. Приїхавши до Бельгії, виготовила з привезених малих акварель більші олійні образи в рр. 1932-35 і ці образи, та деякі акварелі привезені з України, творять основу теперішньої виставки, на якій є 48 творів з тому понад 30 з українськими сюжетами.

„ТЕАТР У П'ЯТНИЦЮ" СТАВИВ ОПЕРЕТУ „НАТАЛКА ПОЛТАВКА" В НЮ БРОНСВІКУ, Н. Дж.

Ню Бронсвік. — „Театр у П'ятницю", відомий професійний ансамбль із Філядельфії під керівництвом реж. Володимира Шашаровського, виступив в суботу, 19 червня ц. р., на запрошення Відділу УККА в Бавид Брук-Ню Бронсвіку з народною оперетою „Наталка Полтавка" в залі Дуглас Коледжу в Ню Бронсвіку. Вистава пройшла з великим успіхом при заповненій залі театру. У виставі брали участь артисти: Марія Лисяк (Наталка), Маргарета Баріакевська (Терпелиха), недавній ювілят Богдан Паздрій (Виборний), Володимир Шашаровський (Возний), Євген Левицький (Микола) та Іван Самокишин (Петро). Музичний супровід був у руках професорки Лідії Вульби. Декорації за проєктом мисткині Ніни Климовської були виконані Олександром Гранатом.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„ДАВАЙ — ДАВАЙ"

Заступник головного інженера заводу „Дніпрохембуд" (Дніпропетровська область) Віктор Івашкевич вимагає, наглить та приспішує роботу. Будівельники прозвали його поміж себе „давай-давай".

„Кличка ця, — пише К. Кирилишин у „Радянській Україні" з 6 червня, — з його власного лексикону:: „Давай — давай!", — вимагає він від будівельників, дувати та контролювати навіть комуніста в його мешканні, „подивитися, як він живе, як проводить своє дозвілля, що читає, як сприймає прочитане, які у нього взаємовідносини з родиною, з сусідами. Адже в невимушений домашній обстанові душа сама собою розкривається"...

ПІСЛЯ ПРАЦІ... ЗНОВУ ДО РОБОТИ

„Рабочая Газета" — не раз пише про естетику. Але практично естетика в цій газеті — це звичайні турботи про чистоту. Та ще й коли? Під час обідньої перерви та після праці, — пише кореспондент у часописі з 4 червня, — робітники Полтавського депо залишаються, щоб зробити нові стелажі, тумбочки, пофарбувати стіни.

„ЩОБ НЕ ТРАТИЛИ ЧАС НА ХОДІННЯ ДОДОМУ"

Редактор „Радянської України" (часопис з 6 червня) у своїй передовиці картає колгоспи багатьох областей за погану підготову до жнив. Турбується він і про те, де будуть відпочивати люди протягом короткої літньої ночі. Чому? „Щоб вони не тратили часу на ходіння додому".

КОЛИ РОЗКРИВАЄТЬСЯ ДУША

„Герой соціялістичної праці" Дніпропетровської області К. Кирилишин доражує у „Радянській Україні" провідувати та контролювати навіть комуніста ...

„ПОСІВНА" НА СТАВКАХ ТА ОЗЕРАХ

„Радянська Україна" з 10 червня пише: „Успішно пройшла з „весняною посівною" на ставках та озерах рибалки України. У водоймища запущено 80 мільйонів однорічних коропів, його гібридів, линів, карасів та інших риб — майже в два рази більше, ніж торік.

Новина в рибництві України — вирощування вугрів, два мільйони личинок яких завезли з Англії. З Чехо-Словаччини в західні області України переселили райдужного пструга.

ХЕМІЧНА ІКРА

...Цю ікру не брали у білуги чи осетра, кети чи севрюги. Вона створена тут же у лабораторії, з сировини, що нічого спільного немає з морською фавною, — розповідає „Молодь України" з 29 травня про створення в Москві штучної ікри, яку не можна відрізнити ні зовнішнім виглядом, ані смаком від справжньої.

Часопис подає слова академіка Несмєянова, що близький день, коли вдасться сконструювати штучне м'ясо, відформувати виноград та інші ягоди, що ні в чому не поступатимуться перед природними.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

„Віддих" для ОН

Коли західні державні мужі рішили, що треба урочисто відсвяткувати 20-ті роковини з дня заснування Об'єднаних Націй і використати цю нагоду, щоб підтримувати авторитет ОН, то логічним було створення найпершої передумови для такого святкування — рятуванням фізичного існування тієї установи, себто відсуненням бодай безпосередньої небезпеки її фінансового банкрутства.

Об'єднані Нації виявили дефіцит у сумі $108 мільйонів, себто на 7 мільйонів більше, як увесь їх бюджет за минулий рік. Головним чином склалася на той дефіцит заборгованість Совєтського Союзу, його сателітів і Франції, які не заплатили ані сотика на так звані мирові місії ОН, визнавши їх за „нелеґальні", дармацо Міжнародний Трибунал у Гаазі вирішив цілком виразно, що всі місії, схвалені Генеральними Асамблеями, є леґальними операціями, що їх кошти мусять покривати всі держави - члени ОН. Відомо, що ціла остання, 19-та сесія Генеральної Асамблеї пішла намарне тому, що СССР і інші заборговані держави „принципово" не погоджувались на будь-який компроміс у тій справі, а ЗДА вимагали застосувати до тих держав 19 статтю чартеру ОН, яка позбавляє права голосу країну, що завинить до каси ОН більше, як її дворічні членські внески.

Минулого тижня, коли президент Генеральної Асамблеї, ганець Алекс Квейсон Сакі, заявив, що „19-та стаття чартеру перестала існувати", то невідомо було ще, як її „угроблено". Щойно два дні тому виявилось це у Лондоні, де проголошено, що Британія, Канада і 6 інших малих держав рішили заплатити до каси ОН добровільно $18 мільйонів, як надзвичайний дарунок, висловивши „надію", що ЗДА дадуть 20-25 мільйонів, і тоді СССР, його сателіти й Франція приєднаються з своїми „добровільними датками", які більш-менш дорівнюватимуть сумі їх заборгованости. До речі: СССР завинив тільки на „мирові місії" 21 мільйон. Чи в цій справі укладено з Совєтами тиху угоду, чи може тільки рахується на їх добру волю — невідомо. Але названий президент Генеральної Асамблеї і теперішні прем'єри Британії і Канади переконані, що жест добровільних поважних вплат до каси ОН західніми країнами знайде послідовників у Совєтському Союзі, його сателітах і Франції. Таким чином Об'єднані Нації дістали б „віддих", і можна було б обмірковувати проблему ОН — з погляду їх місії, їх завдань.

Московські „фестивалі молоді"

Одним із найважливіших завдань керованого з Москви комуністичного руху у вільному світі є інфільтрація молоді, намагання розкласти її зсередини, щоб тим легше можна було її опанувати й вести. Здійснює Москва свою диверсійну роботу серед молоді з допомогою різних творених нею молодечих організацій, зокрема влаштовуваних щодва роки так званих „світових фестивалів", до участи в яких комуністичні агентури намагаються втягнути не тільки комуністичну молодь різних країн, але й також ліберальну і навіть буржуазну. На цю „роботу" Москва не жаліє грошових засобів.

Започатковано влаштовування „Світових Фестивалів Молоді" ще 1947 року. В час, коли Москві йшло про закріплення своїх збройних окупацій, перші фестивалі відбувалися в сателітних країнах: у Празі — 1947, в Будапešті — 1949, в східньому Берлині — 1951, в Букарешті — 1953 й у Варшаві — 1955. Після того Москва вирушила на здобуття капіталістичних країн і почала влаштовувати фестивалі в невтральних країнах: в Австрії й у Фінляндії. Не зважаючи на велику кількість змобілізованих комуністами учасників, з фестивалями у Відні й у Гельсінках не надто Москві повезло: у Відні групи молоді почали демонструвати проти здушення Совєтами угорської революції 1956 року, в Гельсінках молодь з різних країн демонструвала не тільки проти американських нуклеарних спроб, але й проти совєтських.

Дев'ятий з черги, цьогорічний „Світовий Фестиваль Молоді" має відбутися в днях від 28 липня до 7 серпня на території Африки, в столиці Альжиру. Офіційний орган совєтського комсомолу „Молодою Комуніст" виразно накреслив поставлені цьому фестивалеві цілі: встановити „дружні зв'язки" з організаціями молоді новостворених африканських держав, змобілізувати її до боротьби проти „імперіялізму, неоколоніялізму й расизму", зокрема проти ЗДА, Західньої Німеччини й Португалії.

В такому дусі готується дев'ятий фестиваль молоді в Альжирі. Треба думати, що й цей фестиваль, особливо ж після останнього перевороту в тій країні, проходитиме для Москви з деякими несподіванками. Можливо, що присутня на цьому фестивалі африканська молодь виступить не тільки із засудженням „західнього імперіялізму", але й тавруватиме також колоніялізм і расизм Москви.

В. Кедровський

„ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ"

Під таким заголовком видано окремою брошурою низку статтей Романа Ільницького, що були друковані в „Свободі" та „Америці". В передньому слові від видавництва, між іншим, написано:

„Призначення українців в Америці" — це перша серйозна спроба на чужині проаналізувати складні суспільно - громадські явища, які вже здавна тривожать нашу суспільність і на які вона очікує відповіді".

Чи дійсно це перша спроба? На це треба дати відповідь: ні, не перша, але повторення того, що вже не раз роками писала „Свобода", правда не завжди в окремих статтях, охоплюючи ввесь комплекс тих явищ.

Щоб ознайомитися з тим, які проблеми виринали серед українського загалу в Америці та як їх намагалися українці розв'язати практично, відповідно до своїх матеріяльних сил та наявности певних кадрів, треба було б переглянути українсько-американську пресу з часу постання її в Америці, зокрема річники „Свободи" за вже майже сімдесят п'ять років її існування.

Погіршує справу вивчення історії громадського українського життя в ЗДА те, що не лише не видано програмових статтей окремими збірниками, але навіть немає бібліографії їх.

Дозволю собі для прикладу пригадати, що видруковано в „Свободі" за моїм підписом лише в числах з 22-го січня по 1-го лютого 1926 року під заголовком „Що нам треба робити в Америці".

Саме в ті часи наше „Об'єднання", що було продовженням Народного Комітету і попередником Українського Конґресового Комітету, переводило підготовчу працю для створення організації, яка, уникаючи партійних та групових суперечок, могла б стати керівним осередком культурно - національної праці серед українців в Америці. В тій статті була накреслена така програма діяльности: а) творення національних шкіл дитячих і для дорослих; б) дитячих садків, дитячих клюбів та спортових організацій (скавти, січі, соколи на зразок старокрайових); в) переведення систематичних і спорадичних лекцій на актуальні теми, читання творів українського красного письменства; г) організація народних театрів, хорів і оркестр; ґ) різного роду кооперативів; д) народних домів, бібліотек, клюбів.

Ця програма була конкретно обговорена в згаданих і багато разів в інших статтях, після чого опрацьовано широкі конспекти праці. Також на загальних з'їздах „Об'єднання" докладно передисковано всі ці справи і ухвалено певні рішення.

Завдяки наполегливій праці парохій, запомогових союзів з їхніми численними відділами і інших національних організацій ця програма здійснювалася в залежності від матеріяльних засобів та наявности відповідних людей.

Ще до часу створення Народного Комітету майже по всіх скупченнях українців існували „Січі", що мали свою централю спочатку в Ню Йорку, а пізніше в Шикаґо. Вже в початках 1920-их років постала організація українських скавтів (хлоп'ячих і дівочих), що входила в систему американського скавту, зберігаючи свою національну окремішність.

На жаль, політична боротьба, що розгорілася між окремими організаціями та групами, як відгук на той політичний хаос, який запанував був на рідних землях в часі визвольної боротьби, перешкодила здійсненню багатьох плянів розвитку українського культурно - національного життя в ЗДА. Ця боротьба й досі триває, особливо в зв'язку з питанням: який політично - соціяльний устрій має бути встановлений у майбутній самостійній українській державі. Ми не знаємо, коли до цього прийде і як на рідних землях буде розв'язане питання державного устрою. Певним є одне: ми, еміґрація, не матимемо ні сили, ні можливости накинути українському народові наші проєкти.

Але основне наше завдання, як еміґрантів або нащадків еміґрантів, допомогти своєму народові, щоб світові держави визнали слушність його боротьби за суверенну державу і сприяли хоч би морально в тій боротьбі. Ось для цього українські еміґранти і почали у щораз більшому числі входити до загально - американських політичних та інших організацій, зберігаючи свою національну окремішність. Ставали членами партій, переважно Демократичної та Республіканської, організуючи за зразком американських свої партійні клюби та об'єднання їх у стейтові та федеральні організації.

Для сконцентрованої української пропаґанди на американському терені роблять багато Конґресовий Комітет, запомогові організації з своїми відділами, а після другої світової війни повела активну роботу нова еміґрація, що чимраз ширше включається в американське політичне, культурне та наукове життя. Зберігаючи свої організації, як центральні, так і льокальні, український загал у ЗДА нарешті мусить прийти до порозуміння і об'єднати свою працю навколо Українського Конґресового Комітету, який уже здобув собі признання та авторитет у державних та громадських колах Америки. Перед нами ще колосальна праця на зовнішньому і внутрішньому національному й політичному полі, яку треба вести за певним пляном.

Правда, структура УККА не всім подобається, як також не всім подобається персональний склад його центрального та льокальних органів. Але не було й немає ні одної громадської організації, яка подобалася б всьому загалові. Отже треба шукати порозуміння, бо лише спільними зусиллями ми зможемо виконати „призначення українців в Америці", або, скромніше сказавши, наше завдання тут супроти З'єднаних Держав і супроти українського народу на рідних землях.

Щоб укласти реальний плян нашої праці треба добре вивчити минуле життя українців в Америці, бож і вони не спали, а щось робили позитивне на національному полі. З їхньої праці виросли сучасні українські національні організації, які стали основою нашого життя тут і ґрунтом для дальшої його розбудови. Треба перечитати не лише щоденну пресу, але й календарі українських запомогових союзів та інших організацій, де можна знайти багато матеріялу для пізнання нашого минулого в Америці, періодичні видання, як, наприклад, дитячий журнал „Цвітка", що виходив ще перед першою світовою війною, журнал для старшої молоді „Несторіяна", а також в англійській мові такі періодичні видання, як „Юкрейнієн Віклі", що його видавав Український Народний Союз, і „Юкрейнієн Лайф", видаваний Українським Робітничим Союзом, як місячник й інші.

Лише добре вивчивши і зрозумівши минувшину, можна укладати відповідні пляни, зв'язуючи позитивні нитки життя, що з різних причин обірвалися. Тоді ми знайдемо правдиві шляхи для дальшого розвитку нашого життя на американській землі, як окремої етнічної групи американських громадян. До всебічного розвитку національного життя всіх етнічних груп, що становлять населення ЗДА, кличуть тепер найкращі уми Америки. Відкинувши ідею „мелтінґ пат", вони кличуть до тісної співпраці всіх етнічних груп на користь дальшого поступу американського та культурного життя.

З'ЇЗД ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ

У днях 3 і 4 липня відбудеться в Боффало, Н. Й., з'їзд колишніх мешканців Золочівської округи (Броди, Золочів, Камінка, Перемишляни, Радехів), на якому вони не тільки зустрінуться по довшій чи коротшій розлуці, але й полинуть думками в незабутню Україну, на свою вужчу батьківщину, в рідні містечка та села.

„А згадаймо, може серце хоч трохи спочине", — писав Шевченко, що сам у згадках про давноминуле й сучасне знаходив ту духову силу, що не давала коритися тяжкій дійсності і кріпила серце вірою в краще завтра.

Є що згадувати й золочівцям. Це ж бо в серці Золочівщини, в тихому Підлиссі прийшов на світ пробудник Галицької України, Маркіян Шашкевич — той, що пригадав рідному народові велику правду: „Ти не неволі син!" Ще й до сьогодні, як нерушимий символ української віри в Бога і в історичну справедливість, на Білій горі стоїть монументальний хрест - пам'ятник Шашкевичеві, свідок щорічних багатотисячних всенародних поминок, що їх організувало Т-во ім. М. Шашкевича в Золочеві під керівництвом невтомного д-ра Теодора Ваня.

Такий самий металевий пам'ятник тільки набагато менший, стоїть у містечку Соколівці на могилі о. Володимира Кальби — того, що спільно з учителем - ентузіястом Федором Заяцем, уродженцем Ожидова, не зважаючи на смертельну недугу, велетенським зусиллям будував пам'ятник Маркіянові й підготовляв перше всенародне свято на Білій горі в ювілейний 1911-ий рік.

З тієї гори видно і село Закомар'я, де був священиком духовий син Маркіяна, патріот і діяч крайової міри о. Данило Танячкевич, душа народовецьких „громад".

Скільки ж то славних і заслужених імен, скільки подій згадають земляки із Золочівської округи на своїм з'їзді! Пом'януть жінку-вояка Олену Степанівну з Вишнівчика на Перемишлянщині, і композитора Ярослава Лопатинського з Гологір, і о. Юліяна Дуткевича з Дуб'я, що в містечку Олеську започаткував організацію селян, яка згодом перетворилася в крайову централю хліборобського вишколу, „Сільський Господар". Пом'януть генералів українських армій, видатних педагогів, письменників і духовників, що уродилися або працювали на Золочівщині — усіх, що будили нарід і несли в його гущу сяйво „вогню великого".

Згадають вони і велику вояцьку жертву І Української Дивізії, що в околицях Підгорець, Білої гори і Скваряви проривалася з оточення у „брідському кітлі", і героїчну боротьбу УПА в брідських, камінецьких та перемишлянсько - гологірських лісах і селах. Згадають рідних і близьких, живих і мертвих, згадають увесь рідний, неподоланий нарід, що на своїх плечах несе історичну відповідальність за долю своєї землі.

Згадки про минуле завжди були джерелом нової енерґії у праці для майбутнього. Живемо не самі, з нами наші діти й унуки, є кого виховувати на славних прикладах минулого. Український нарід, хоч у ярмі, живе і бореться, тож є для кого працювати, виконуючи синівський обов'язок українця - еміґранта. Тому під цим оглядом з'їзд земляків Золочівської округи у Боффало напевно сповнить своє почесне завдання.

Р. Завадович

● **Михаїл Михайлов, молодий югославський письменник - професор**, засуджений на 9 місяців в'язниці за свої статті „Московське літо", в яких він нібито „очорнив братню соціялістичну країну", у недрукованій частині тих своїх репортажових нарисів писав про вдачу „совєтської людини". Він твердить, що коренем психіки „гомо совєтікус" (совєтської людини) є „виправдування тиранії і брехонь". Підсовєтські люди наївно вірять в брехні, що їх їм кажуть державно-партійні бонзи, та замикають очі і вуха на правду. Цю третю частину споминів Михайлова проголосив американський часопис „Ню Лідер".

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

УСПІШНА ОБРАЗОТВОРЧА ВИСТАВКА

У „Свободі" з 4-го червня ц. р. була згадка про те, що родина мистців Мошинських улаштовує образотворчу виставку у Міжнародному Домі в Денвері, Колорадо. Ця двотижнева виставка закінчилася в неділю 14-го червня і принесла чималий успіх для артистів - малярів Володимира Мошинського та його дочки і сина — Оксани і Юрія.

Приміщення „Інтернешнел Гавз" добре сприяють виставкам, які тут часом відбуваються, однак це була перша на терені Колорадо українська виставка для неукраїнської публіки.

Напередодні відкриття виставки щоденник „Денвер Пост" вмістив світлину мистців Мошинських з кількома їхніми образами, а також інформативну статтю: „Родина артистів з України влаштовує першу виставку в ЗДА".

На стінах просторої залі розміщено 65 експонатів. Серед праць В. Мошинського переважала українська тематика: „Роблення писанок", „Ніч під Івана Купала", „Зі святою вечерею", „Вечір під Андрія", „Карась", „Гуцул", „Тихесенький вечір", „Рибак" і „Зима в Україні". Решта експонатів це красвиди, два портрети місцевих українок і портрет японки. Особливу увагу звертали ікони: „Св. Йосиф", „Св. Володимир" і „Княгиня Ольга" у візантійському і ренесансовому стилях. В. Мошинський, мабуть, є єдиним мистцем на континенті Америки, що виконує ікони на тлі, вкритому плівкою золота. Ікони такого виконання — справжня оздоба українських церков.

В. Мошинський у своєму житті розмалював понад три десятки церков, в тому числі 6 у Канаді і одну в ЗДА. З-під його руки вийшло кілька тисяч ікон.

В Мошинський з успіхом виставляв свої праці на двох міжнародних виставках в Австрії: в Бреґенці і Фельдкірху. Створений ним портрет Митрополита Шептицького закупив губернатор Форальберґу — француз.

Мошинські влаштували декілька виставок у Монтреалі, в Канаді, звідки минулого року переїхали до Денверу. Перед нами австрійські і канадійські газети, в яких професійні критики, зокрема такі, як д-р Плюф і Булянже, давали високі оцінки образів В. Мошинського.

Відомий знавець українського мистецтва проф. В. Січинський писав в „Українському Слові" з 19 грудня 1951 р. про В. Мошинського: „Мистець належить до старшої доброї школи реалістичного малярства. В портретах схильний до натуралізму, але лише для підкреслення індивідуальних і психологічних особливостей портретованого".

„Мистецький шлях В. Мошинського довгий і різноманітний. У роках 1923-1944 він виконав численні праці над розписом церков і іконостасів у Бесарабії, і Добруджі: Париж коло Ізмаїлу, Ласкар Катаржі в Добруджі, Дракуля Кілійського пов., Покровка Ізмаїльського та ін. А при тім багато працював у своєму ательє: портрети, красвиди, інтер'єри, архітектурні мотиви, мертва натура".

З праць Оксани Мошинської звертали увагу акварелі та образи - мініятюри: три композиції „Матір Божа" і одна „Христос". Проф. Січинський у 1955 р. в журналі „Наше Життя", у статті „Оксана Мошинська" писав: „Її мініятюри на порцелянових та інших дощинках і медальйонах, кості і дереві незвичайного розміру. Наприклад, на фігуровому рисунку розміром одного цаля живо і детально намальовано постать Богородиці з дитятком. На іншому образку (7/16 цаля) бачимо погруддя Ісуса Христа розміром 1/4 цаля. Прецизність рисунку і точність обрисів тут справді подивугідні, при чім мистець виконує все без окулярів чи побільшуючого скла".

Також високо оцінює проф. Січинський багаті орнаментальні мотиви Оксани Мошинської на писанках, скриньочках, тарілочках, в яких досягає вона нового модерного взору, і її цікаві своїм змістом графічні праці — зі світу фантазій, з відьмами, духами, гральними картами, ворожбою.

Виставлені два образи Оксани Мошинської: „Мадонна" і „Голова ангела", виконані технікою майстрів Середньовіччя, свідчать про повне опанування нею цієї техніки.

Оксана Мошинська в роках 1947-49 студіювала архітектуру та історію мистецтва в Інсбруку, в Австрії, а також відвідувала курс малярства у професорів У. Кюна і Ф. Кеберла. Закінчила курс малювання в Джордж Вілліям Коледжі в Монтреалі, а також відвідувала курс рисунку директора малярської школи д-ра А. Лємера в Монтреалі. Від 1950 року працювала там же у вітражній майстерні Ґвідо Нінчері і текстильному підприємстві, виконуючи зразки орнаментики і модерні взори текстилю.

Юрій Мошинський виставив 4 образи з філософічно-містичною тематикою: „Вічність" (три образи), „Слава" і морський красвид. Ю. Мошинський уже також самостійний артист - маляр, мистецькі праці якого промовляють своєю індивідуальністю та своєрідним стилем. Малярства вчився він у президента Канадійської Королівської Академії Мистецтв, Геролда Бімонта, а перебуваючи в Японії студіював японське малярство. Він є автором люксусово виданої і багато ілюстрованої книжки „У світі мистецьких чарів", яку написав після подорожі по Европі, в 1963 р. Він зібрав також уже чимало матеріялу для свого роду показника українських малярів на протязі нашої історії.

Виставку наче завершували три образи — красвиди колорадських гір, які немов з вдячности намалював по одному кожен артист з родини Мошинських.

Маестро Володимир Мошинський є заслуженим українським громадянином і щирим патріотом. На таких же патріотів виховали панство Мошинські і своїх дітей. Майже рівночасно із закінченням виставки старша донька п-ва Мошинських — Наталка, дружина відомого громадянина д-ра Юрія Фединського, одержала в Індіяна університеті титул доктора філософії і тепер викладає в цьому ж університеті.

К. Крупський

С. Риндик

НА УХОДАХ

(Образки)

(5)

II. „На сопках Манджурії"

Втрату Шумигая надолужує з горою Мирослав Хопта, галичанин із Яворівщини. Це — цілком модерний українець. Мова — центрально-українська, з перевагою полтавської фонетики і наголосів.

— Пора вже нам, галичанам, — казав Хопта, — покинути своє язичіє і перейти на літературну мову. Пора зробити цей перший крок до соборности.

За це деякі західняки, що вперто трималися свого, називали його галичанином Миргородського повіту. А він спокійно усміхався і жартівливо обзивав їх затурканими язичниками.

Прибувши до нашого табору, Мирослав Хопта одержав ліжко у великій залі-світлиці однієї касарні, де було вже багато переміщених душ. Комусь із пожильців цієї світлиці випав із уст глузливий вислів на її адресу — „На сопках Манджурії", і з того часу це прислів'я перейшло в маси і навіть стало офіційною назвою тієї світлиці, а за ліжками й кабінами, побудованими в залі, закріпилося нове ім'я — „сопка". Про це згадуємо тільки тому, що Мирослав Хопта, як скоро виявилось, був письменником і за пару років перебування в нашому таборі склав збірку новель під заголовком „На сопках Манджурії". Через крайню бідність автора збірка не могла бути надрукована і залишилася в одному чи в двох рукописах. І так ходила по табору. А люди перечитували ці „сопки", обговорювали їх, сперечалися, розпадалися на напрямки і взагалі ідеологічно оформлювалися. Сам автор придумав собі бучне псевдо — Остап Черешня.

Не трудно доглупатися, що, прибираючи собі таке нарекло, він мав на увазі славного Остапа Вишню. Але можна з повним правом сказати, що черешня не вишня: ні формою, ні ягодами, ані їх смаком.

На початку збірки Остап Черешня звіршував на себе таке слово:

> Я — Остап Черешня,
> Ягода незнана,
> Хоч давно тутешня
> І по сопках гнана.
> Знаюся з Парнасом
> І рокочу часом.
> Не цураюсь кантів
> Про шовкові брови.
> Славлю командантів,
> Наших таборових:
> Тут за маґазини,
> Тамки за комори.
> Де щодня щось гине,
> Як та булька в морі.
> Славлю й тих, що броять
> Всякі інші брої,
> Всякі бо героять
> Серед нас герої.
> А як час від часу
> Щось у лісі здохне,
> То з мого Парнасу
> Соловейко тьохне!

А в передмові подав, що через брак паперу мусів був 1) багатьох таборових героїв обминути, не воздавши їм належної слави, і 2) старатися писати коротко, взоруючись на колишніх книжників, що вміли кількома словами описати події всесвітнього розміру, навіть сотворення світу. З уваги на цю коротконсловність, назвав свої новельки протоколами, а їх героїв похрестив просто — Іван Перший, Іван Другий, Іван Третій і т. д. Так само ніде не описував краси природи. А коли якось запитали його, чому, відповів:

— Найкраще змалював природу Господь Бог, а я не такий нахаба, щоб змагатися з цим великим Майстром. І так само немає сенсу хвалити ті малюнки, повторюючи: „Які хороші, які свіжі були рожі!"

В інтересах історії української літератури подаємо з пам'яті, у вільному переказі, кілька тих протоколів.

Протокол про Івана Першого

Іван Перший був занадто необачний і в свій час не подбав, щоб переістотчитися в галичанина. Безпечно і безжурно гуляв собі східняком. Аж тут раптом одного дня рознеслася по табору страшна новина: „приїхали москалі! „Приїхала большевицька комісія і вихапує людей, як курчат!"

Не було часу втекти поза табір, і Іван скочив до якоїсь ями від старої каналізації. Криївка попалася дуже погана. Насамперед — незручна: треба було стояти, розчепіривши широко ноги. Подруге, душив тяжкий сморід. А головна річ — це була зовсім непевна схованка. Досить було будь-котрому московському гицлеві кинути до неї недбалим оком, як відразу нещасна душа переміщеної персони була б накрита.

— І чому тільки галичанам так добре? Чим ми гірші від них? — нарікав Іван Перший з розпуки.

А страх зростав із кожною хвилею.

— „Хто в таборі не бував, той страху не видав, — подумав Іван, пригадавши стару приповідку про страх на морі. — Тільки в морі чоловік утопився і має чистий спокій. Чи з'їсть його риба, чи яка біда, йому байдуже, ані одна жилка, ані один нерв не заболить. А тут Че-Ка, скреґіт зубів, хруст костей, рвані з тіла жили, розпечені на тілі залізним ожугом канали та зірваний із мозківниці скальп і аж потім куля в потилицю. Жорстокого моря московської душі так легко і будь чим не вгонобиш. Проста смерть його не задовольняє."

І в ямі сталося з Іваном чудо: він почав молитися Богу! Під большевиками був атеїстом. Навіть записався там до товариства безбожників, щоб других обезбожнювати. Не треба думати, що це була якась особливо тяжка жертва для умилостивлення нових господарів і панів людського буття. Атеїзм був складовою чатиною модерного світогляду ще перед революцією сімнадцятого року. Тільки то був пасивний атеїзм. Большевики його зактивізували. Партійний квиток давав можливість краще жити і до певної міри забезпечував від „чорного ворона". А щоб дістати той квиток, треба було не тільки зректися Бога і святих його, а й активно виступати проти всякого релігійного прояву серед тих, що вперто й без страху держалися старої віри. Зразу було Іванові трохи страшно, але помалу призвичаївся. А коли побачив, що безбожництво, замість стягати на людей Божий гнів і кару, допомагає їм діставати добрі посади і взагалі вилазити на вищі щаблі добробуту, втратив усякий страх і зробився зразковим борцем проти „опіюму для народу".

Аж у ямі навернувся до віри в Бога, і почав гаряче молитися. Мусів був молитися своїми власними словами, бо тексти молитов, складених святими Отцями Церкви, давно вивітрилися з його легковажної голови. Спробував одну, спробував другу молитву, два-три слова згадалося, а далі ані в зуб! А крім того, старі молитви ніяк не підходили до обставин і ситуації. Колись, тисячі літ тому, навіть святі отці, на все великі прозорливці, не передбачали, що будуть полювати на людей якісь московські душохапи чи хапайдуші.

Своїми власними, автентичними словами дав Іван щиросердечну обіцянку Богові добрими ділами та гарячою вірою, постом і молитвами виправити свої гріхи і спокутувати свої тяжкі злочини і своє відступництво від Бога. Просив тільки спасти його від московських каїнів, від московських богоборців і богохульників.

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 17-го ДО 21-го ТРАВНЯ 1965 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(7)

VIII. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

Відносно контролі Канадійської Канцелярії Б. Зорич поінформував, що він вкоротці здасть фінансовий звіт Екзекутиві. Голова К. К. д-р Володимир Галан заповів, що К. Комісія переведе контролю Канадійської Канцелярії перед наступною конвенцією.

На пропозицію Дмитра Шмагали, піддержану Андрієм Джулою і Оленою Олек, прийнято одноголосно звіти Контрольної Комісії та поодиноких її членів.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

До дискусії над звітами головних урядовців зголосилися тільки дві особи: Іван Одежинський і Ярослав Гук.

Головний радний Іван Одежинський звернув увагу на закид гол. радного Ярослава Гука, що досі не вислано на територію стейту Коннектикат обласного організатора для помочі у приєднуванні нових членів. Він пригадав, що були рекомендації звернутися до всіх кандидатів на делегатів на наступну конвенцію, щоб вони старалися приєднувати нових членів, та заохотити відділи вибирати делегатами тільки такі особи, які приєднали в цій кампанії принайменше по 10 нових членів. Тому всі місцеві союзові діячі, зокрема гол. урядовці, повинні самі організовувати членів, а не ждати на поміч других.

Гол. радний Ярослав Гук відповів, що в його відділі секретарем є один з найкращих організаторів, чемпіон стейту Коннектикат. Йому йде не про свій відділ, але про інші відділи та інші місцевості, які потребують помочі.

Олена Олек звернула увагу на випадок протесту проти відбутих зборів Окружного Комітету в Шикаґо, який підписав також головний радний Тарас Шпікула. Вона висловилася за тим, щоб головні радні старалися завести згоду по округах, та пропонувала головному радному Тарасові Шпікулі відкликати свій підпис під протестом.

Тарас Шпікула вияснив справу протесту, який на його думку був вповні обоснований та мав точно подані правдиві факти про неправильне переведення зборів, які опротестовано.

Богдан Зорич порадив розглянути цю справу принципово і вирішити, як мали б поступати в таких справах всі члени Головного Уряду.

На пропозицію д-ра Володимира Ґалана доручено цю справу під розгляд Контрольної Комісії, яка мала б попробувати полагодити її поза нарадами Головного Уряду.

Д-р Володимир Ґалан запропонував прийняти звіти головних радних, що піддержав Іван Кокольський, а приявні одноголосно одобрили.

Сесія закінчилася о годині 7:00 вечером.

Четвертий день нарад

Четвер, 20-го травня 1965 р.

В четвер, 20-го травня, четвертого дня нарад, о год 9.15 головний предсідник Йосип лисогір відкрив сьому сесію нарад.

ДИСКУСІЯ НАД ЗАСАДАМИ ПОСТУПОВАННЯ ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ

Першою на порядок дня ввійшла справа підпису головного радного Тараса Шпікули над протестом проти окружних зборів у Шикаґо. В дискусії взяли участь: Богдан Зорич, Андрій Джула, Ярослав Гук, Ярослав Падох, Мирон Куропась, інж. Степан Куропась, Антін Драган, Дмитро Шмаґала, Іван Іванчук і Тарас Шпікула. Після вичерпного обговорення справи участи головних урядовців в таких акціях, на внесення А. Джули, однозгідно вирішено, щоб на будуче головні урядовці здержувалися від таких публічних виступів, залишаючи за собою право, а то й навіть обов'язок, звернутися у подібних спірних справах безпосередньо до Екзекутивного Комітету УНСоюзу, інформуючи його про спірну подію і висловлюючи свобідно свій погляд на неї. Уточнено, що ця постава не має наміру осуджувати когось, але винести опінію відносно майбутнього поступовання усіх головних урядовців.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ УПРАВИТЕЛІВ „СОЮЗІВКИ"

До дискусії над звітами управителів Союзівки зголосилися: Богдан Зорич, Іван Іванчук і Андрій Джула. В запитах порушено наступні справи: точні розрахунки й картотека винаймлених кімнат; контроля реґістру — приходів; приміщення більших груп прогульковців.

Управитель Союзівки Володимир Квас вияснив обширно систему розчислень за винаєм кімнат та запроваджену контролю готелевої частини підприємства Союзівки. Також подав інформацію та приклади наявної повної контролі приходів Союзівки. Він признав дискутантам, що можна б в дечому доповнити систему книговедення на Союзівці, впровадивши точніше і детальніше ведення поодиноких ділянок підприємства, але це зв'язане з видатками на додаткового службовика, який мав би ці книги і картотеки провадити. Прогульковців, які в більшій групі вибираються на Союзівку на декілька днів, н. пр. при нагоді прогульки на Світову Виставку, Союзівка може примістити частинно у своїх приміщеннях, а частинно в сусідів.

IX. ПРИЙНЯТТЯ ЗВІТІВ

Тому що Головний Уряд уже окремо схвалив прийняття поодиноких звітів зараз після дискусії над ними, ця точка програми нарад сталася зайвою.

X. ДОПОВІДІ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ ПРО МАЙБУТНЮ ПРАЦЮ З ДИСКУСІЄЮ ТА ДОПОВІДЯМИ ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

Провід нарадами перебрала заступниця головного предсідника Анна Герман.

ДОПОВІДЬ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА Й. ЛИСОГОРА

З першою доповіддю про майбутню працю виступив головний предсідник Йосип Лисогір, реферуючи започатковані та пляновані праці УНСоюзу, „Свободи" і Союзівки. Він інформував про наступні справи:

)1 **Нові грамоти часового забезпечення** на 5 і 10 років вже затверджені більшістю стейтів, в яких маємо дозволи на ведення забезпеченевого підприємства. Ці нові кляси забезпечення плянуємо впровадити в життя вже з початком липня цього року.

2) Рівночасно із впровадженням нових кляс забезпечення переводимо ревізію вкладок і зворотних вартостей на всіх видаваних досі грамотах. Ця реформа мала б також ввійти в життя з початком липня. Для всіх кляс забезпечення заспроєктовано нові грамоти значно меншого формату, але дальше задержуємо для них кольорові рами з імітаціями українських вишивок.

3) **Нові друки аплікацій** вислано до всіх забезпеченевих урядів стейтів. Досі вже одержано від всіх стейтів затвердження друку аплікацій дорослих членів. Ця нова аплікація дорослих заступить дотеперішні дві окремі форми аплікації медичної і немедичної. На затвердження нової форми аплікації для молоді ще чекаємо і сподіємося теж впровадити її в життя разом з усіми іншими реформами.

4) **Нову книжку вкладок (рейт бук)** вже віддано до друку. Ця нова книжка матиме крім таблиць вкладок і зворотних вартостей всіх кляс забезпечення по переведеній реформі також довший вступ з інструкціями для секретарів і організаторів, як цією книжкою користуватися та взагалі як оформлювати нових членів.

5) З випуском нових грамот плянується вже видання нового накладу брошури „Факти про УНСоюз", які включали б пояснення і вкладки всіх кляс забезпечення та інформативний матеріял про УНСоюз взагалі.

6) **Акцидентова грамота** досі не є спопуляризована як слід і тому треба повести широку акцію забезпечування цими грамотами членів. Хоч були видані брошурки про цю нову клясу забезпечення та гарна книжечка з рисунками ЕКО, секретарі не використали цього пропаґандивного матеріялу і не придбали сподіваного числа нових членів і додаткових грамот забезпечення в ційклясі. Треба конечно посилити поширювання цієї акцидентової грамоти.

7) Практика виказала, що **кращі контакти з округами і відділами** приносять покращання організаційної праці та взагалі діяльности відділів. Тому треба дальше вдержувати часті контакти з округами і відділами, в чому можуть багато допомогти обласні організатори.

8) **Дивіденди в УНСоюзі** базовані на сумі забезпечення і роках важности грамот. Плянуємо перевести реформу ставок дивіденди, щоб вони були базовані на роках важности грамот і висоті вкладок. Переведення такої реформи зв'язане теж із проблемою технічного переведення таких обчислень ставок дивіденд, які тепер практично достосовані до нашої системи.

9) **Будівельна Комісія** відбула в часі річних нарад Головного Уряду своє засідання, на якому були розглянені різні пропозиції для розв'язки справи **нового приміщення для Головної Канцелярії УНС.** Були розглянені ось такі пропозиції:

а) Побудови нового приміщення Головної Канцелярії в Джерзі Ситі;

б) побудови нового приміщення Головної Канцелярії в околицях передмість, або у Вестчестер Кавнті, або в околицях Нюарку;

в) побудови цілого проєкту — великого будинку з приміщеннями не лише для бюр Головної Канцелярії, але і з помешканнями для винайму, заль для зборів і імпрез відділів і округ. Роздумувано над таким проєктом в Ню Йорку або в Джерзі Ситі.

10) **Будинки „Союзівки" потребують постійних направ і ремонтів,** щоб вдержати цю оселю в найкращому стані, та щоб нічого не нищилося. Таких ремонтів потребують тепер будинки „Київ" і „Захист".

11) Заходить потреба **побудови православної каплиці** на новому посвяченому вже місці. Це, очевидно, зв'язане з видатками, тому можна б покищо принайменше відповідно відремонтувати теперішню каплицю і перенести її на це нове місце.

12) **Тенісові корти,** які притягають багато молоді і старших на „Союзівку" та на яких відбуваються великі імпрези — змагання за першість українців Америки і Канади, потребують теж направи. Це треба вважати конечним видатком з огляду на популярність цього спорту.

13) **Друкарня „Свободи"** має вже багато урядження у доволі знищеному стані, коли не брати тут теж під увагу, що й це урядження є вже перестаріле, немодерне. Для покращання праці в друкарні конечні деякі направи, як теж закуп для друкарні відповідних друкарських столів і шаф. Один такий стіл вже замовлено і на днях буде доставлений до друкарні, але треба буде ще другого стола і деяких інших речей, які вимагають нових видатків.

14) **Нову друкарську пресу** буде треба закупити для друкарні і цю справу вже обговорювано на засіданнях Екзекутиви. Є плян закупити цю нову пресу в наступному році.

15) Вже від року йдуть приготування для відповідного **відзначення 75-ліття „Свободи" і опісля УНСоюзу.** Над цими плянами працює головний редактор Антін Драган. Цю ювілейну дату „Свободи" і УНСоюзу думаємо відзначити більше величаво, як попередні ювілеї, тому ця справа вимагає належної підготовки і доброго плянування.

16) **Праця над другим томом Енциклопедії Українознавства** в англійській мові продовжується. Видатки на цей другий том дійдуть до 50,000 дол. Можна числити на те, що другий том закупить принайменше 2,000 осіб чи установ, які купили перший том, отже значна частина видатків на видання цього тому звернеться УНСоюзові. Опісля залишиться ще непроданих по дві і пів тисячі примірників обидвох томів. Немає сумніву, що УНСоюз матиме всетаки вкінці велику суму видатку на це видання, але Енциклопедія є направду великим ділом у праці над освідомленням вільного світу про Україну і УНСоюз може бути гордий, що робить такий великий вклад у праці для добра поневоленої України.

Інформації про пляни спортової акції доповнив член спортового комітету УНСоюзу, головний радний Василь Гуссар.

До заторкнених у доповіді головного предсідника справ забирали голос Петро Пуцило, Іван Іванчук і Іван Кокольський.

ДОПОВІДЬ ГОЛ. СЕКРЕТАРЯ ЯРОСЛАВА ПАДОХА

Головний секретар Я. Падох дав огляд плянованих заходів організаційно-секретарського відділу в майбутньому році, заторкуючи зокрема наступні справи:

1. **Передконвенційна кампанія за збільшення членства УНСоюзу.** В цій кампанії повинні взяти участь усі головні і відділові урядовці й вона повинна проходити під гаслом: усі урядовці і всі конвенційні делегати повинні придбати до кінця цього року бодай по 10 нових членів, щоб здобути ювілейну союзову відзнаку. Ця відзнака повинна бути визнана офіційною конвенційною відзнакою. Головний Уряд повинен видати окремий заклик до урядовців Відділів та до майбутніх кандидатів на конвенційних делегатів, щоб вони, завчасу здобуваючи нових членів, придбали ювілейну відзнаку, як леґітимацію на пост, на який вони мають намір кандидувати. Постійні урядовці повинні подбати про що найменше 50, а обласні (поза поміччю відділовим організаторам), бодай 100 власних членів. В цім передконвенційнім році не повинно бути ні одного Відділу без бодай 10 нових членів. Ні одна округа не повинна закінчити цей рік не здобувши бодай стільки нових членів, скільки виносить 7.5% її теперішнього членства. Ці заходи повинні допомогти закінчити цьогорічну кампанію з повним успіхом, мимо того, що вона досі не сповнила наших надій.

2. **Обласні організатори.** Доповідач уважає їх перехідним звеном поміж давнім ладом, спертим виключно на відділових організаторах, і новим, який, не зрікаючись активности Відділів і їх урядовців, включуватиме й мусить також постійну, повночасову працю професійних братсько-забезпеченевих фахівців. Два існуючі обласні організатори повинні ще в цьому році бути доповнені двома новими, що було схвалено вже в році попереднім, одним для ЗДА, зокрема міста та стейту Ню Йорк і одного для Східньої Канади. Більша кількість (на чотирьох вона не повинна й не може закінчитися) цих організаторів, дозволить зменшити число Відділів, якими вони мають опікуватися, й дозволить їм вповні виконати їх головне завдання: бути опікунами, вчителями і повноцінними помічниками Відділів і їх урядовців й гарантувати їх **постійну** й задовільну працю для постійного росту Відділів та їх повної активности. Ці обласні організатори будуть обов'язані дбати не тільки про постійний доплив нових членів, але й нових сил до відділових урядів на місце тих, які з приводу віку чи недуги відходять. Відмолодження відділових урядовців є питання росту чи занепаду УНСоюзу. Ці обласні організатори матимуть обов'язок дбати про відділових і окружних організаторів та їх постійну працю, зокрема виконування квот призначених їх відділам і округам. Вони мають обов'язок віднайти всі українські скупчення, які не мають ще відділу УНСоюзу й там його закласти. Де є українська церква, чи світська організація, там є також місце на відділ УНСоюзу. Об'єднання малих або нежиттєздатних відділів це ще одна, далеко не остання, функція обласних організаторів. В цім їх вага й тому на них і збільшення їх числа повинні знайтися у нас відповідні засоби — й що куди важче — відповідні люди.

3. **Вишкільна праця.** В часі, коли величезні асекураційні компанії заливають забезпеченевий ринок десятками мільйонів своїх поліс та десятками тисяч своїх високоосвічених агентів, будучність УНСоюзу залежить прямо і ще більше залежатиме в будучности від постійного вишколювання й дошколювання наших організаторів та відділових урядовців, передусім секретарів. Тому будемо продовжувати а то й розбудовувати центральні, на Союзівці, та окружні секретарсько-організаторські курси. Ставимо засаду, що **кожний** секретар і організатор повинен бодай що три роки перейти дошкіл на такому курсі. Передбачуємо недалекий час, коли участь в таких курсах буде рішуче обов'язкова для усіх секретарів і організаторів, незалежно від коштів, яких це вимагатиме, бо, як сказано, це є передумовою нашого поступу та здібности щораз кращої обслуги наших членів та кандидатів на них і успішної конкуренції з асекураційними агентами і їх установами. Тільки освічені союзові працівники можуть конкурувати з агентами кольосів, з котрих деякі видали 35 мільйонів асекураційних поліс! Для цієї мети, тобто кращого вишколу секретарів і організаторів, виготовлено довший вступ до нової книжки вкладок, який з часом буде поширений до величини повного підручника, а крім того приготовляється опис всіх наших грамот, щоб як членам, так кандидатам на них, дати повний огляд нашого „товару", з якого вони повними пригорщами можуть черпати забезпечення, згідно з їх потребами та бажаннями. Не останньою новою позицією в цім плянуванні є окремий високо кваліфікований урядовець головної канцелярії, який займався би постійно вишкільною працею, а побіч неї можливо також працею інформативно-пропагандивною, яка розростається в видатну й потрібну ділянку праці секретарсько-організаційного відділу гол. канцелярії.

4. **Окремий службовик гол. канцелярії для організаційних справ.** Це вже в короткій майбутності буде питання, без якого годі буде плянувати постійний розвиток і збільшення УНСоюзу. Маючи характер „поштової" організації, яка мусить вдержувати зв'язок з своїми п'ятсот відділами передовсім за поміччю пошти, для того зв'язку треба окремого висококваліфікованого спеціяліста. Його кошт буде чималий, але він повинен знайтися для нашої союзової майбутньости. Можливо, що та сама людина, бодай деякий час, могла б виконувати завдання інформативно-вишкільні. Але не на завжди.

5. **Поширення „нового товару"**. УНСоюз старається доповнювати свій „товар", тобто пляни забезпечення, новими грамотами, які були б корисними для наших членів. Недавно, в 1963 році, ми ввели акцидентову грамоту, а в половині цього року введено дві, п'ять і десять-річні грамоти так званого часового забезпечення. Поширення акцидентової грамоти, хоч вже вона існує півтора року, ще майже зовсім не переведене. Це треба зробити в цім році разом з новою часовою грамотою. В першу чергу слід поширити обі грамоти серед членів УНСоюзу, щоб дати їм змогу доповнити своє і своїх родин забезпечення потрібними родами грамот. Забезпечення це жива акція, не статичний стан, тому його слід постійно доповнювати. Від цього буде залежати у великій мірі вислід цьогорічної кампанії. Нові справлені видання „Фактів про УНСоюз", окремі брошури присвячені поодиноким грамотам та нове конвенційне видання „УНСоюз в світлі чисел" цим разом (перше видання було в українській мові) мовою англійською, це засоби призначені для тої самої цілі: збільшення загального числа членів УНСоюзу на декілька тисяч нових членів і то ще до конвенції.

6. **Р і з н е.** Підвишка винагороди організаторам, можливість підшукання за відповідною постійною винагородою окружних організаторів, на повний чи частинний час праці, і чимало інших плянів поліпшення нашої праці подаю в списку резолюцій зглядно рекомендацій, які долучую до цієї доповіді про шляхи нашої дальшої, спільної й надійної праці для УНСоюзу в його дуже важливому передконвенційному. (а згодом і конвенційному) році.

7. **К а н а д а.** Тому, що канадійські пляни з'ясував уже та ще буде з'ясовувати наш канадійський гол. радний і директор Канадійської Канцелярії, Богдан Зорич, обмежуся тільки до вичислення цих засобів, які я раніше передискутовував з Б. Зоричем і членами Екзекутиви та які, сподіюся, прийме за свої також Б. Зорич. Вони такі: чотири числа „Канадійської Трибуни УНСоюзу" річно в канадійських газетах; обласний організатор для Східньої, а згодом і для Західної Канади; Окружний організатор для торонтсько-монтреальської та вінніпезької округ; організаційна об'їздка, й то в короткому часі, Східньої Канади, зокрема Едмонтону та околиці; заснування нових відділів в громадах де існують більші українські скупчення й при деяких установах; постійні радієві передачі УНСоюзу. Про інші справи напевно говоритиме Б. Зорич.

Після цього провід нарадами перебрав заступник головного предсідника інж. Степан Куропась, гол. предсідник поінформував приявних про виклик його і гол. секретаря Ярослава Падоха до Ню Йорку для святочного вручення б. президентові ЗДА ґенералові Д. Айзенгаверові, пропам'ятної Шевченківської таблиці й медалі за його поміч у зреалізованні побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні та за участь і історичну промову в часі відкриття пам'ятника. З ними поїхали на зустріч з ген. Айзенгавером також гол. радні Іван Одежинський і Мирон Куропась.

ДОПОВІДЬ ГОЛ. КАСИРА РОМАНА СЛОБОДЯНА

Для обговорення плянів праці попрошено до слова головного касира Романа Слободяна, який звернув увагу на те, що вже в минулому році видатки з адміністраційного фонду переступили суму передбачену в минулорічному бюджеті, схваленому Головним Урядом. Він твердив, що всі організаційні проєкти, як підвищення винагороди за членів, поїздки, медалі, імпрези для роздач відзнак, вимагають додаткових коштів в час, коли адміністраційний фонд постепенно маліє.

На завваги інж. Степана Куропася, що слід шукати нових джерел доходів та старатися про інвестиції, які давали б кращі прибутки, головний касир відповів, що УНСоюз зміняє постепенно інвестиції, щоб одержати кращі відсотки, але цього не можна робити радикально, бо це могло б спричинити також чималу втрату при передчаснім продажу бондів. УНСоюз постійно збільшує інвестиції в морґеджах, які дають кращі відсотки, але й тут діє він обережно, щоб вибирати певніші морґеджі.

Чимало бондів дозріває. На їхне місце Екзекутива закуповує нові, більше процентові. Для приклад: в 1965 році дозрівають бонди на суму $216,000.00, а в 1966 р на суму 175,000.00. За ці гроші будуть закуплені нові бонди, або гроші будуть інвестовані в морґеджах.

З уваги на те, що представлення проєкту бюджету на 1965-1966 р. його схвалення відбудеться в наступній точці порядку нарад. Гол. касир на цьому закінчив свою доповідь про майбутню працю.

Після цього до слова покликано головного редактора „Свободи", Антона Драгана.

ДОПОВІДЬ ГОЛ. РЕДАКТОРА А. ДРАГАНА

Гол. редактор, ствердивши, що видавництво, так само, як усе інше в житті, може тільки розвиватись і поступати вперед, або нидіти і падати, поінформував Головний Уряд про видавничі пляни і задуми на найближчий час, з'ясовуючи зокрема такі справи, як:

1. Дальші реформи у редаґуванні та оформлюванні щоденника „Свободи", включно із зміною її формату в достосуванні до стандартного формату американських газет;

2. Основні зміни в редаґуванні й оформленні англомовного „Українського Тижневика" та його максимальне поширення серед української англомовної ґенерації, зокрема серед англомовного членства УНСоюзу;

3. Остаточне здійснення заплянованого вже видавання англомовного Огляду („дайджесту") із дитячого журналу „Веселка";

4. Продовжування і розвиток книжкових видань, в цьому публікації документальної книги про пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні та підготова до ювілейних публікацій з нагоди 75-ліття „Свободи" й УНСоюзу;

5. Необхідність „відмолодження" і доповнення редакційного складу новими і кваліфікованими молодими силами;

6. Не тільки здійснення цієї програми, рішальної також для дальшого розвитку УНСоюзу та його служби своїм членам і своєму народові, але навіть збереження теперішнього стану публікацій УНСоюзу вимагає нових фондів, як зважити, що кошти видавання щоденної, тижневої і місячної газети й книжкових публікацій не то, що з кожним роком, але й з кожним місяцем збільшуються, а передплата на „Свободу" вже від довгих-довгих років залишається така сама. Що можна було зробити додатковою працею та додатковими зусиллями працівників, уже зроблено і додаткові сили та додаткові фонди тепер уже абсолютно необхідні. Найближча конвенція УНСоюзу в 1966-му році мусить взяти це під увагу і цю справу розв'язати підвишкою передплати на „Свободу" та встановленням обов'язкової передплати на англомовний „Український Тижневик" для всіх англомовних дорослих членів УНС.

Над доповіддю гол. редактора розвинулася коротка дискусія після чого до слова покликано, приявних на цій частині річних нарад, обласних організаторів, Володимира Гірняка та Степана Гавриша.

ДОПОВІДЬ ОБЛАСНОГО ОРГАНІЗАТОРА ВОЛОДИМИРА ГІРНЯКА



Високоповажаний пане головний предсіднику, пані й панове головні урядники Українського Народного Союзу!

На цьому моєму становищі приходиться звітувати перед вами на Річному Засіданні Головн. Уряду Украін. Народного Союзу, який і досі є під кожним оглядом найбільшою та найбагатшою організацією нашого народу, що живе у вільному світі.

Праця, яку Ви доручили мені виконувати, є дуже складною й нелегкою до виконання тоді, як немає належної співпраці, координації всіх дій, вирозуміння та підпорядкування всіх наших низових клітин вибраному Центральному Проводові. Знову ж, якщо все це є, тоді ця праця є приємною, і всі труднощі заникають, а на їх місце приходять успіхи.

До території моєї діяльности в минулому звітовому році належали округи Шикаґівська, Дітройтська, Клівлендська та Йонґставнська, в яких є Окружні Комітети з осідками в Шикаґо, Дітройті, Клівленді і Йонґставні. В тих Округах досі є вже зорганізованих 75 Відділів із числом членів, до закінчення звітового року — 19,856, тобто майже четвертина цілого членства УНСоюзу в Америці й Канаді.

На першому місці, якщо йде мова про число Відділів і число членів на території мого діяння, стоїть Шикаґівська округа, бо має вона 13 Відділів, що з кінцем звітового року мали 9,723 активних членів. Друге місце зайняла Клівлендська округа з числом 16 Відділів, в яких було 4,476 активних членів. На третьому місці була Дітройтська округа з 18 Відділами і 4,141 активного члена. Останнє і четверте місце зайняла Йонґставнська округа з 10 Відділами і членством 1,516. Отже такий стан Відділів і членства був у тих чотирьох Округах при закінченні звітового року.

Свою річну діяльність започатковував я тим, що зараз таки в січні опрацював плян праці для кожної округи і виготовив загальну й подрібну квоти на всі відділи окремо, долучуючи до цього пояснення у формі обіжного листа. Виготовивши все це як слід, передав на апробату Окружнім Комітетам, які на зборах відділових урядників у моїй присутності передали їм, після докладного вияснення. Якщо на тих зборах не було всіх відділових урядників, то ці листи, з приділеною квотою, розіслано їм поштою. Дехто може подумати, що ця праця є непотрібною витратою часу, але наш досвід показує інакше. Він каже нам, що амбітні й самодисципліновані відділові провідники хочуть знати наперед, чого від них вимагається в означеному часі кожного місяця. Зрештою, це не є жадною новістю в забезпеченевому бизнесі, і тому над тим не треба нам зупинятись, якщо хочемо постійно і нормально розбудовувати всі наші відділи.

У звітовому році відвідав я Шикаґо та його околиці в місяцях лютому, березні, травні, вересні та жовтні, Клівленд,

(Продовження на стор. 4-ій)

Х. ДОПОВІДІ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ ПРО МАЙБУТНЮ ПРАЦЮ З ДИСКУСІЄЮ ТА ДОПОВІДЯМИ ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

(Продовження)

Йонґставн та їхні околиці — в березні, квітні, червні, липні та грудні, Дітройт і його околиці, а при тому й у Канаді кілька відділів — в січні, лютні, травні, липні серпні та листопаді.

В часі мого побуту в тих осередках бував я на окружних зборах відділових урядників, де ми радилися й плянували організаційну працю, де я давав практичні поради, як повести успішніше працю за приєднування нових членів. В осередках, де живуть т адіють члени Головного Уряду (Шикаґо й Клівленд), організував та відбував я з ними окремі сходини, щоб поінформувати їх про успіхи й неуспіхи відділових урядників, а відтак ми спільно радились, як усунути недомагання та повести успішніше організаційну працю.

В Шикаґо підготовив я одного окружного організатора, п. Михайла Ольшанського. І, як на початківця, мав він досить добрий успіх у приєднуванні нових членів, хоч не мав ще належної кооперації з відділовими урядниками, за винятком кількох. Одначе, треба на цьому місці ствердити, що Окружний Комітет завсіди виходив йому назустріч та задовільно з ним співпрацював. І це була велика поміч для нього в його трудних початках. В Клівленді, при допомозі й рекомендації головного містопредсідника інж. С. Куропася та головного радного п. Д. Шмаґали започаткував був я вже на закінчення року підготову на окружного організатора інж. Богдана Волинця, але не мав він ще змоги приступити до союзової праці й тому не був проголошений у нашій пресі.

В Дітройті та околиці підшукував я надійних членів для союзової праці, але не зміг їх підшукати з різних, незалежних від мене причин. Хочу вірити, що вже в цьому році, після секретарсько-організаторських курсів, удасться мені це зробити в Дітройті та Віндсорі.

До цього часу на терені моєї діяльности вже офіційно проголошено трьох окружних організаторів — пп. Миколу Ткачука, й Михайла Ольшанського на Шикаґівську округу та проф. Романа Чучкевича на Клівлендську округу. Помимо цього, не можна ствердити, що всі вони, хоч і були проголошені організаторами, виконують ці свої проголошені обов'язки. Не можна також ствердити, що не виконують вони всі ісі своєї праці з власної вини. Є багато причин, які походять виключно від несвідомости й непідготованости відділових урядників, а вже тому самі вони не всилі тих перешкод усунути. Це мусить зробити хтось інший, авторитетніший. В цьому випадку цей порядок та організаційна зовнішня дисципліна мусить прийти від центральних органів тієї інституції, для якої працюють ці організатори.

Поза підготовою окружних організаторів, зуживав я багато часу й труду на підготову нововибраних, а також і давніших секретарів та й голов на відділових організаторів, які ще не були як слід запрацьованими, або, як і були, то не так, як належалося б в теперішньому часі

В результаті, після такої підготови, успіхи їхньої праці по відділах виявлялися багато кращими. Лихом у тому ще й досі є те, що не багато з них мають відвагу признатись, що не визнаються як слід на своїй праці й тих обов'язках, що прийняли добровільно. Досі ще не вдалося нам переконати їх усіх, що забезпеченева праця вимагає щораз більшого досвіду, якщо хочемо мати успіхи в тій праці.

На цьому місці слід згадати й про те, що в минулому році, в жовтні, організовано в Шикаґівській окрузі два нові відділи з 80 новими членами. Також сполучено в місцевості Пулман три Відділи в один, а на далекому півдні з двох Відділів створено один. Тобто з п'ятьох Відділів створено два сильні відділи.

Активність Відділів по округах

У звітовому році діяльність по округах у приєднуванні нових членів виглядала так:

У Шикаґівській Окрузі два Відділи (423 і 131) майже вдвоє перевищили приділені їм квоти, здобувши перший 128 нових членів, а другий 61. Інші 10 Відділів працювали задовільно, 6 Відділів слабо, а решта 6 дуже слабо; 4 Відділи лише спробували, а 6 Відділів зовсім не пробували своїх сил і тому нічого не зробили. Це були ті Відділи,що їх опісля треба було сполучати для кращої праці. Разом ціла округа здобула 712 нових членів. І, хоч вона й вийшла переможною над усіми округами в приєднуванні нових членів у звітовому році, все таки не спромоглась виконати своєї квоти, яка повинна була бути не меншою як 975 нових членів, що є конечним для нормального розвитку всіх Відділів округи.

За нею слідувала в звітовому році Клівлендська Округа, два Відділи якої також перевищили свої квоти (346 і 334), 4 Відділи попрацювали задовільно, 3 Відділи слабо, інші 3 дуже слабо, а 4 Відділи лише спробували своїх сил і по „заході сонця" не мали вже часу довершити початої праці. Разом усі Відділи тієї округи здобули в звітовому році 291 нового члена. Нормальною працею, якщо б усі Відділи як слід працювали, ця Округа повинна була здобути 448 нових членів. І це могло б статись, якби відділові урядники належно зрозуміли свої обов'язки, бо поле до праці ця округа має дуже сприятливі!

Третьою округою з 18 Відділами в цьому звітовому році була Дітройтська. Здобула вона 196 нових членів, хоч мала й могла здобути 415 нових членів. З усіх 18 Відділів перевищили свої квоти 4 Відділи (174, 183, 506 та 309). Чотири Відділи працювали задовільно, 3 Відділи слабо, 4 лише започаткували працю, а 2 Відділи (235 і 302) зовсім не проявили охоти до організаційної праці й тому над їхньою долею треба буде нам добре застановитись.

Найменшою на території мого діяння є округа з осідком у місті Йонґставн. Має вона лише 10 Відділів, які розміщені по менших містах, слабо заселених нашими людьми. Єдине місто Йонґставн, в якому живе досить поважне число нашого населення, але в ньому фабрики часто звільняють своїх робітників на неозначений час, і тому перебувають вони в такому положенні, яке не дає їм можливости точно сплянувати свій бюджет. Та, на мою скромну думку, не є це основною причиною повільного розвитку організаційної праці по Відділах, бо головною таки й надалі залишається недостача підготованих відділових робітників для тієї забезпеченевої праці.

В цій окрузі 2 Відділи виконали свою квоту задовільно, один Відділ слабше, 2 зовсім слабо, а 3 Відділи лише започаткували. Два Відділи від років нічого не роблять для власної розбудови, хоч і мають поле для праці. Над їхньою долею також треба буде застановитись. Разом ця округа здобула 59 нових членів, при квоті 150.

Якщо б усі відділові урядники зрозуміли свої організаційні обов'язки, а також мали здорову амбіцію провідників, то нормальною працею, без перемучення, оті всі чотири округи повинні були здобути 1.988 нових членів, а здобули вони лише 1,258, тобто на 730 членів менше. Отже, недостача здорової й потрібної провідницької амбіції та самодисципліни в людей, що приймають провідні й відповідальні пости по Відділах, а також і нехіть вивчити свої обов'язки стали дійсною причиною на шляху до виконання повної квоти тими 4-ма округами в 1964 році. Хочу вірити, що вони всі це зрозуміють і в цьому передконвенційному році переберуть увесь тягар на себе рівномірно і виконають свої обов'язки згідно з засадами добрих провідників.

Кінчаючи звіт, я повинен згадати й те, що на протязі звітового року я сам виповнив 285 нових аплікацій для членів, але майже всіх їх передав на кредит тих відділових урядників, з якими їздив і навчав їх забезпеченевого діла. Робив так, бо вірив і вірю, що тим самим я виробляв і підносив їхню здорову амбіцію, яка штовхатиме їх до союзової праці в майбутньому не доривочно, але щоденно.

Нікого з них не згадую поіменно, бо це забрало б дуже багато часу, але щиро дякую всім тим (про них звітую я кожного дня й місяця), що посвячували свій час і труди та виконали як слід свої провідницькі обов'язки. Ті імена й прізвища вже були оголошені на сторінках „Свободи". Будуть вони в пам'яті також і тих, що працюють і турбуються добром нашого народу. Якщо б не Ви, дорогі друзі-члени, то не було б із чого нам сьогодні складати наших звітів. Пам'ятайте, що — розбудовуючи УНСоюз — Ви розбудовуєте організацію, яка безперервно 71 рік була і є для добра не лише свойого членства, але й усього нашого народу! Свято вірю, що Ви будете передовиками й у цьогорічній передконвенційній кампанії за приєднування нових членів для Батька-Союзу!

ДОПОВІДЬ ОБЛАСНОГО ОРГАНІЗАТОРА СТЕПАНА ГАВРИША



Тому, що працю обласного організатора я розпочав з днем 1-го травня 1964 р., буду і звітувати за повний рік праці, себто від 1-го травня 1964-го по 30 квітня 1965-го року.

Не зважаючи на те, що територія східніх стейтів така велика, що там є доволі праці не на одного організатора але, щонайменше на трьох, я все таки відвідав аж 12 Округ, приналежних до різних стейтів. Це були такі Округи: Філядельфія, Па, Балтимор, Мер. Шамокін, Па, Алентавн, Па., Вілкс Бері. Па., Скрентон, Па, Перт Амбой, Н. Дж.., Нюарк, Н.Дж., Пассейк, Н. Дж, Джерзі Ситі, Н. Дж, Ню Йорк і Ню Гейвен, Конект.

До цих 12 Округ належить аж 213 відділів, а всі вони разом мають 31.319 членів. На жаль, я не мав можности всі відділи, приналежні до тих Округ, відвідати, бо фізично це було неможливим. Я відвідав 95 відділів, а коли врахувати, що були й такі відділи, що мусів їхати до них по три і п'ять разів, щоб закінчити розпочату працю, то загально треба зарахувати понад 350 відвідин по відділах.

Крім того я перевів індивідуальний вишкіл з 13-ма секретарями та кандидатами на секретарів, що також забрало доволі часу.

Відносно округ, то найбільше часу і уваги в перших місяцях праці я присвятив Філядельфійській окрузі тому, що в останніх роках вона залишилась дещо позаду інших. Тоді, коли та Округа в році 1963 заледве здобула 393 нових членів, то вже в 1964 р. здобула аж 693, отже на 300 членів більше. Філядельфія повинна була здобути в Ювілейному році 600 нових членів, а здобула на 93 більше, як їй призначено і тим самим стала на першому місці в цілій Союзовій родині за перевиконання наложених на неї обов'язків. Округа та рівнож була одинокою на ввесь Союз, в якій усі приналежні до неї 36 відділів здобули бодай по одному члену. Тому і не дивниця, що вона дістала найбільше число почесних медаль, бо аж 23 на всіх 144 союзових діячів, відзначених ювілейними медалями.

Всі 12 Округ приєднали в 1964 році разом 1882 нових членів. З того я допоміг секретарям приєднати від травня 1964 по 31 грудня 1964 р. 252 нових членів і від січня 1865 по 30 квітня 1965 року 117, себто разом 369 членів. З тієї загальної суми на моє конто записано 133 членів в 1964 р. і 42 членів в біжучому році, отже разом здобув я сам 175 нових членів.

Було б мильним таке думання, буцімто завданням обласного організатора є лише ходити від хати до хати і приєднувати нових членів. Обласний організатор повинен в першу чергу дбати про те, щоб відділові урядники, а головно секретарі, виконували свій обов'язок совісно, бож вони є остоєю нашого Союзу. Обов'язком його є навчити секретаря, як вести відділове книговодство, провіряти це книговодство та показувати практично, як здобувати нових членів. Відтак підшукувати відповідних осіб на секретарів, організаторів та інших членів управи. Допомагати творити конструктивні Окружні Комітети і плянувати окружні наради для них. Підшукувати місцевости, де можна було б заложити нові відділи, і творити їх там. Не менше важливим є справа злуки малих відділів, коли в цьому заходить потреба. Організатор повинен дбати при кожній нагоді й про організування нових членів.

До найбільших моїх успіхів у звітовому році мушу зарахувати створення трьох нових відділів: 30 серпня 1964 р. створено 48-ий відділ ім. Тараса Шевченка в Редінгу, Па, вписалось 35 нових членів — основоположників; 5-го грудня 1964 р. створено 86-ий відділ при спортовому Товаристві УСК в Ню Йорку, який названо відділом УСК; — членів-основоположників вписалось 40; третій відділ засновано 28 лютого 1965 р. в Кемдені Н. Дж, і йому дано порядкове число 231; членів-основоположників вписалось 25.

Я рівнож присвятив багато часу тим відділам, які занепали з приводу смерти або хвороби секретарів. Усіх секретарів, з якими я індивідуально перевів вишкіл, було 14.

Багато часу присвятив я Окружним Нарадам, в яких брав участь враз з членами Екзекутиви, або перепроваджував такі наради сам як представник Союзу. З представниками Екзекутиви відбув збори в таких округах:

З головним предсідником п. Йосифом Лисогором був присутній на Загальних Зборах Філядельфійської Округи в дні 6-го грудня 1964.

З головним секретарем д-ром Ярославом Падохом брав участь в нарадах Округи Нюарк 6-го червня 1964 р., Округи ДжерзіСиті 18 вересня 1964 р. і 4 квітня 1965 р. округа Філядельфія.

Сам взяв участь як представник Союзу в таких округах: 16 серпня 1964 р. округа Алентавн — роздача почесних медаль о. Грушки; 9 вересня 1964 р. округа Вілкс-Беррі, Па, окружні наради; 19 вересня 1964 р. округа Балтимор, Мер. — роздача почесних медаль о. Грушки; 4 жовтня 1964 року округа Перт-Амбой, Н. Дж. — роздача почесних мед. о. Грушки; 25 жовтня 1964 р. округа Шамокін, Па, — окружні наради.

Крім цієї праці я працював активно і в інших ділянках союзового та громадсько-суспільного життя. І так, 30го травня 1964 р. був головним промовцем під час беннету в Бристолі, Па, з нагоди 70-ліття УНС, влаштованому відділами 116, 154, 245 і 362.

11-го червня 1964 р. взяв участь з головним предсідником п. Лисогором в зустрічі з представником Нюарку з нагоди проголошення Ювілейного року.

29 серпня брав участь в нарадах редакторів сторінок молодечих організацій, що появляються при „Свободі". Наради ті відбулись на Союзівці і в них взяли участь всі три члени Екзекутиви.

8 жовтня 1964 р. був присутній на похороні секретаря 43 відділу мґра В. Пришляка в Гілсайді, Н.Дж.

10 жовтня 1964 р. брав участь в бенкеті 383 відділу в Бріджпорті, Па, з нагоди 35-ліття того відділу, 40-ліття парохії і 70-ліття УНС. На тому бенкеті були присутні як головний промовець головний касир п. Слободян і головна радна п. Штогрин.

11-го жовтня був присутній на бенкеті з нагоди 70-ліття заслуженого душпастиря Філядельфійської Дієцезії о. екон. Василя Головінського.

17-го жовтня 1964 р. брав участь в Братському Конґресі Союзів в Атлантік Ситі, Н. Дж. Присутні там були головний предсідник п. Йосиф Лисогір, заступниця головного предсідника п. Герман і головний касир п. Роман Слободян.

24-го жовтня 1964 р. мені доводилось підготовляти бенкет Філядельфійської округи.

11-го листопада брав участь в бенкеті 194 відділу в Ню Йорку з нагоди його 45-ліття.

4-го квітня 1965 р. був присутній на бенкеті з нагоди посвячення ґрунту під будову Катедри Української Православної Церкви в Філядельфії. 10-го квітня 1965 р. брав участь в бенкеті з нагоди 40-ліття театральної праці заслуженого артиста Богдана Паздрія.

До загального звіту не включаю відбутих розмов з впливовими громадянами, представниками різних політичних фракцій, з духовенством української католицької і української православної церков та проповідниками і пасторами українських баптистів.

Слід і згадати про ведену кореспонденцію , яка рівнож забирає чимало часу. Від 1-го травня 1964 по 30 квітня 1965 року я одержав різних службових листів з Головної Канцелярії УНС, від Окружних Комітетів і відділових урядників 110, а вислав таких службових листів за цей час 178.

Тут я не враховую місячних звітів, які пересилаю на руки головного секретаря УНС д-ра Я. Падоха.

Мушу згадати й про те, що при кожній нагоді я старався здобувати передплатників для „Свободи", а вже найбільше уваги присвятив „Юкрейнієн Віклі", здобувши для неї 25 нових передплатників другої і третьої ґенерацій. Рівнож пропаґував дитячий журнал „Веселку". Не залишив я справи і нововиданої Енциклопедії. Про неї говорив на всіх окружних нарадах та відділових зборах, закликаючи відділи, щоб купували Енциклопедію і дарували її до міських бібліотек та університетів. Сам продав 5 примірників Енциклопедії.

До речі буде згадати що, крім праці обласного організатора, яку виконую, я є головою окружного комітету Філядельфійської округи та виконую частинно обов'язки секретаря 83-го відділу ім. Івана Франка.

На вступі я згадував, що в 1964 році Філядельфійська округа зайняла перше місце щодо здобуття нових членів. В біжучому році в східніх стейтах на перше місце вже заквалifікувалась округа Нюарк. Тоді, коли вони здобули за цілий 1964 рік заледве 118 нових членів, то в 1965 році за 4-ри місяці вздобули рівно 100 нових членів. Це треба завдячувати декільком секретарям і іншим відділовим урядникам, зокрема новій секретарці 133-го відділу Анні Дубас, яка за два місяці приєднала 36 нових членів, секретареві 76-го відділу п. Василеві Салабунові, що приєднав 18 нових членів, секретареві 371-го відділу Юліянові Баранюкові, що на спілку з головою того відділу Стефанією Букшованою приєднав 16 нових членів (п. Баранюк є рівночасно головою округи), голові 219 відділу о. Миколі Харищакові, що придбав 14 нових членів, і новому секретареві 43-го відділу Володимирові Сиваникові — 10 нових членів.

Відомо, що кожна установа чи інституція мусить мати плян праці. Так само організатор мусить мати плян праці на відповідний час, якого мусить стисло додержуватись. Отже, згідно з моїм пляном праці, я до кінця біжучого року по можності постараюсь відвідати всі відділи таких округ: Балтимор, Філядельфія, Шамокін, Вілкс-Беррі, Скрентон, Алентавн, Перт Амбой, Нюарк, Джерзі Сити, Пассейк та Ню Гейвен, і допомогти їм виконати щонайменше на 80% наложений на них обов'язок відносно приєднування нових членів.

Я поминув округу Ню Йорк тому, що вважаю, що така велика округа повинна мати свого місцевого організатора. Все ж таки, якщо мені час дозволить, то дуже радо поїду й туди, щоб допомогти їй задержати відповідний позем у союзовій родині.

Рівнож є в моєму пляні заложити ще до кінця біжучого року три нові відділи в округах Ню Гейвен, Нюарк і Філядельфія.

На закінчення звіту вважаю за доцільне поставити деякі пропозиції і суґестії для Головного Уряду, а саме:

1. Пропоную, щоб усі члени, секретарі яких подають до суспендування в місячних звітах, були про це повідомлені спеціяльним письмом з Головної Канцелярії. (Адреси тих членів повинні заподавати секретарі при пересилці місячного звіту). Вірю, що це допоможе нам привернути 10 до 20% суспендованих членів.

2. Поробити заходи перед Статутовою Комісією для введення поправки в статуті, яка дозволяла б Екзекутиві лучити непродуктивні від років малі відділи. Вважаю, що поправка ця допомогла б відмолодити Союз, що дало б запоруку більшого проґресу.

3. Пропоную занехаяти збірку поміж членами на видавничий фонд „Свободи" і „Веселки". Це підриває авторитет Союзу, який називає себе найбагатшою у вільному світі українською установою. Пропоную, щоб Головний Уряд під час річних нарад, розподіляючи фонди для інших установ і інституцій, приділяв відповідну дотацію і для „Веселки".

4. Управа Союзівки повинна упорядкувати справу „рогачки", себто побирання від членів по одному долярові тоді, коли вони вступають туди лише поглянути на Союзівку або показати її своїм знайомим.

На закінчення свого звіту почуваю себе до милого обов'язку скласти щиру подяку членам Екзекутиви за всі поради, які я одержав від них на протязі річної праці. Головно дякую головному предсідникові п. Й. Лисогорові і головному секретареві д-рові Я. Падохові за те, що давали мені можність брати участь враз з ними у різних зборах і нарадах, що були для мене найкращою школою.

Рівнож дякую голові Контрольної Комісії д-рові В. Галанові, який завсіди відносився до мене дружньо і служив мені своїми порадами не лише як обласному організаторові, але й як голові округи.

Дякую рівнож головному редакторові „Свободи" п. А. Драґанові за те, що завсіди на час поміщував мої статті, які я писав час від часу.

Належиться від мене щира подяка асистентові головного секретаря п. В. Соханові за його дружню співпрацю зі мною та всі поради, які я одержав від нього на протязі року.

Не можу поминути головної радної п. О. Штогрин і головного радного п. І. Одежинського, щоб не подякувати їм за співпрацю зі мною на терені Філядельфії.

Не менше дякую і всім Окружним Комітетам та відділовим урядникам за їхню щиру поміч, якої зазнав від них, будучи в терені. Вірю, що й надалі буде між нами гарна співпраця, бож без помочі секретарів і інших відділових урядників організатор ніколи не матиме проґресу.

Після цих двох доповідей до слова запрошено директора Канадійської Канцелярії, гол. радного Богдана Зорича.

ДОПОВІДЬ ДИРЕКТОРА КАНАДІЙСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ БОГДАНА ЗОРИЧА

ПОБАЖАННЯ СОЮЗОВОЇ КАНАДИ ДО ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ

Кожного року на річних засіданнях Головного Уряду УНСоюзу дискутується, обговорюється союзову проблематику в Канаді з усіми надійними в майбутньому перспективами широкого росту нашої організації на канадійському терені, предкладається для прийняття, навіть дефінітивного вирішення провізоричні пляни розбудови, включаючи питому Канаді методику праці, заторкуючи при тому в теоретичних побажаннях всеканадійсько-український революційний зрив на відтинку грандіозного росту нашої великої організації на цій, на жаль, ще цілинній союзовій землі, на якій так буйно, в порівнянні з іншими теренами поселення української еміґрації, розвивається українське національне життя. Заіснував якийсь незрозумілий парадокс, якась логічно не виправдана ситуація, витворилось зачароване коло, з якого так важко в Канаді вийти УНСоюзові на ясні широкі шляхи громадськости, на шлях визнання в Канаді УНСоюзу за високий українсько громадський авторитет, за творця організованого українського життя на північно-американському континенті і у висліді з'єднатись національно свідомим українським елементам довкола цієї передової організації.

Великі реакційні сили мусіли працювати за вдержання такого стану, але при тому слід вчислити і наше може заслабе заінтересування союзовим життям у початках його творення та браком відчуття, що українське життя в Канаді так приспішено збільшуватиме своє значення та гратиме немаловажну ролю в політичному і державно-адміністративному житті канадійської країни. Ствердивши тільки ці моменти, сьогоднішній день, майбутня величезна роля УНСоюзу в усіх ділянках нашого національного життя, у його культурному рості, у плеканні та зберіганні історично-традиційної спадщини заставляє нас не тільки прийняти вдруге всі точки із попереднього річного засідання УНСоюзу, зачитані мною в предложеному тоді пляні розбудови УНСоюзу в Канаді, але теж без проволоки і окремих доручень виконати і тим самим реалізувати ці точки, якщо тільки до цього є всі об'єктивні можливості: Ці точки я пригадаю ще раз Хвальній Президії і Достойним членам Головного Уряду УНСоюзу.

Я сьогодні, на жаль, є єдиним представником Канади, і мені дуже, прошу вірити, прикро, навіть до деякої міри боязко брати на себе велику відповідальність за цілу країну, за долю нашої організації в Канаді. Я вірю, що Ви, достойні члени, як вищий союзовий компетентний чинник, постараєтесь мене зрозуміти і вийти назустріч моїм плянам, що їх зараз Вам зачитаю. Ці пляни висовую теж в імені резолюцій винесених на Окружних Зборах у Торонто в дні 1-го травня 1965 року. Їх стисліше обговорено на засіданні Окружної Управи 8 травня 1965 р. і мені доручено всі ці жадання зредаґувати й передати на засідання нашому річному засіданні. Ось вони:

1. Основним завданням усіх союзівців у ЗДА і в Канаді є докладати всіх зусиль вдержати УНСоюз міцною одноцілою, сильно скоординованою фінансовою і громадською організацією, очолюваною одним кваліфікованим керівництвом.

Для кращого адміністрування союзовими кадрами, для частішої контрольної дії, для приспішення зросту членства, для виконування реально-практичної, але скоординованої організаційної дії в цілій Канаді, специфіка канадійського терену вже сьогодні вимагає забезпечення для Канади такого координатора, який входив би в склад Екзекутиви як її відповідальний член та який бодай щотри місяці брав би участь у засіданнях Головної Екзекутиви УНСоюзу, здаючи звідомлення з квартальної праці та предкладаючи щораз нові проєкти плянів для росту і розбудови УНСюзу в Канаді.

2. Найближчим завданням є зактивізувати відділових секретарів, які більше присвячували б часу УНСоюзові, збільшували б його членство і тим самим кожен рік замикали б балансовою надвишкою.

3. Підшукання обласного організатора з визначеними завданнями є й надалі із невідкличних конечностей канадійського терену — чоловим завданням.

4. Докласти всіх зусиль, щоб кожнорічну організаційну кампанію Канадійські Округи і поодинокі провінції завершували гідною цифрою новоприєднаних членів, бо реалізація цих найважливіших і найпильніших завдань одинока буде покажчиком і дзеркалом нашої активности.

5. Зорганізування вишкільних організаційно-секретарських курсів для всецілого опанування забезпеченевого діла і належного ведення відділів є питанням актуальним на терені Канади кожного року. Ці курси мали б теж за завдання підготовляти нові кадри союзових працівників, а давніших запрацьованих робітників ознайомлювати з новими методами праці після останніх змін у введенні нових родів грамот та у членських преміях.

6. Для популяризації союзових ідей, для широкого ознайомлення української спільноти в Канаді з ролею, завданнями та значенням УНСоюзу для цілої української еміґрації та великого його вкладу для визвольної боротьби українського народу, невідкличною конечністю є влаштовувати союзові імпрези з приготованою культурною програмою та змістовими доповідями. Спізнені реченці 70-річчя УНСоюзу та „Свободи" не можуть бути перешкодою в організації таких ювілейних святкувань.

7. Видання „Канадійської Союзової Трибуни" щочверть року в канадійській національній пресі, яка звітувала б про наші досягнення, а рівночасно знайомила б українців у Канаді з великою працею УНСоюзу на всіх ділянках національного життя — є пильною справою, особливо після цьогорічного засідання Головного Уряду УНСоюзу.

8. Для постійної пропаґанди УНСоюзу в Канаді і безпосереднього контакту із студентською та академічною молоддю, професіоналістами й представниками різних організацій ми повинні набути й розбудувати канадійську „Союзівку", яка плекала б не тільки товариську культуру, але до певної міри виконувала б виховну працю і мобілізувала б довкруги союзових ідей провідну верству канадійського українства. Схвалення цієї точки і її виконання є конечним завданням.

Бюджет залишився б у висоті попереднього року, підвищений тільки на $150 на членство Округ до місцевих Відділів КУК. Разом, отже бюджет виносив би $7,300 (організатор $6,000, радіореклями $600, Трибуни $400, округи і Провінції $300).

Високоповажані Пані й Панове! Як і кожного року, перед нами на всю широчінь виринає проблема засадничого характеру, проблема існування Українського Народного Союзу — найважливішої української інституції у вільному світі. Правильне вичуття сучасної доби заставить нас призадуматись над конечними змінами та над введенням потрібних інновацій. Така глибока застанова й Ваше прихильне відношення до наших союзових турбот напевно розв'яже і складну проблему Канади для добра самого УНСоюзу і української спільноти.

(Продовження в наступному числі)

Окружне Свято Героїні в Ютиці

11-го квітня 1965 року в Ютиці Окружна Рада Союзу Українок Америки відбула Свято Героїнь присвячене жінкам збройного чину, в якому взялй участь представники Відділів: 49 з Боффало, 68 з Сиракюз та 19-го з Амстердаму. Свято відбулося в новозбудованій авдиторії грекокатолицької парафії св. Володимира.

Святковий настрій запанував у залі, коли на порозі з'явилась всім відома жінка-стрілець Ганна Ратич, яку зустріли юначки пластового куреня імени 500 героїнь з Кінгіру та юначки СУМА' імени Юрія Липи. Пластунка Леся Яцків привітала дорогу гостю і вручила їй китицю троянд. Привітали її також товариші по збої, бувші українські січові стрільці: проф. Іван Василик, д-р Юліян Рабій, Степан Гуцал, а також голова Дивізійників п. Я. Лужний. Голова Окружної Ради відкрила свято і представила гостю, а присутні захоплено її вітали.

Голова Окружної Ради Марія Когутяк відмітила, що це Свято незвичайне для жіночої організації, бо жінки рідко коли беруться за зброю. Коли потребує цього Батьківщина, то і вони, як показала нам наша історія, беруть зброю в руки. Голова попросила до слова нашу Ювілянтку.

Пані Ганна Ратич спинилась на постатях наших жінок героїнь і особливу увагу приділила жінкам-учасницям визвольних змагань, а зокрема товаришкам по зброї — січовим стрільцям. Присутні з увагою вислухали її небуденну доповідь. Після доповіді розпочалась мистецька частина Свята, яку започаткувала співачка Ганна Шерей. Вона відспівала: „Подайте вістоньку" — „Два стрільчики", „Стрілецьку пісню" „Пісню про Дніпро" — Співачка своїм чудовим оксамитним широкого діяпазону голосом, інтерпретацією виконуваних пісень полонила присутніх і за це нагороджено її невгаваючими оваціями. Поява на сцені всіми любимої рецитаторки пані Володимири Смик припинила оплески. Пані Смик по мистецьки продеклямувала два вірші Олени Теліги: „Відповідь" та „Усе, лиш не це."

Після перерви розпочалася друга частина концерту. П. Оксана Линець гарно виконала на скрипці „Елеґію" М. Лисенка, „Пісню" — М. Верківського та „Інтермеццо" — Л. Ревуцького і її нагороджено оплесками.

Ірена Лаврівська гарно виконала „Львівську мішанку" — Олега Лисяка, муз. Безкоровайного. Ганна Шерей в 2-му відділі виконала: „Думу" — О. Бобикевича, „Нагадай бандуро" — Г. Китастого, „Любіть Україну" — Фоменка.

Вона в багатьох викликала в очах сльози. Фортепіяновий супровід був у вправних руках мґр. Зенона Савицького, який сприяв успіхові вечора. Всі виступали безплатно. Прихід в сумі 20 дол. вислано до „Фонду 500".

Союзянка

Роксоляна Росляк співає у Стратфорді

Дирекція Шекспірівського Фестивалю у Стратфорді, Онтаріо, заанґажувала українську співачку, сопрано, Роксоляну Росляк, в характері другої артистки до однієї з головних роль в опері Моцарта „Весілля Фіґаро". Моцартів „Фіґаро" буде йти 31 раз під час цьогорічного літнього фестивалю в Стратфорді, від 2-го липня до 28-го серпня. Це є другий виступ Роксоляни Росляк у Стратфорді. В 1962 році вона виступала там в опері Ґілберта і Солліване — „Ґондольєри".



Роксоляна Росляк

Канадійським співакам дістатись до Стратфорду, це неабиякий успіх, а тим більше молодій співачці, яка щойно торік закінчила мистецькі студії в Королівській Консерваторії в Торонті та в Торонтському Університеті. Підписання контракту на виступи в у Стратфорді, це неначе відкриття дверей у велике та славне майбутнє нашій молодій співачці.

Роксоляна Росляк народилася 25 років тому в Чорткові, в сім'ї адвоката д-ра Михайла Росляка. Молодою дитиною пройшла довгий шлях, враз із своїми родичами, від Чорткова в Західній Україні до Едмонтону в Канаді. Тут закінчила з найкращим успіхом середню освіту і здавалося, що наукова чи журналістична кар'єра, до якої молода Роксоляна виявляла здібності, відкрилась перед нею. Але вона мріяла не про наукову чи журналістичну працю, а про співацьку кар'єру.

Є в нашому народі легенда, що Господь обдарив наш нарід умінням співати. Роксоляна є саме тим вибранцем Господнім, який —дістав дар нести розраду в турботах, який має виявляти радість та давати силу у зневірі, — дар, іо його так малохто дістав — хист до співу.

Маючи з молодих літ велике замилування до співу, вона вибралася на найтяжчий шлях і записалася на студії сольоспіву в музичній студії п-і И. Б. Крмайкел. Під час студій вона брала участь у постановках Едмонтонського оперного товариства, а саме в „Кармен", „Пісня Норвеґії" і співала головну ролю Доротеї в опероті „Чарівник з Оз". Едмонтонська критика давала їй найкращі рецензії.

В 1959 році Роксоляна переїхала до Торонта, щоб там у центрі канадійської музичної культури поглибити студії співу. Там вона записалася до Королівської Консерваторії і до Торонтського Університету, де пройшла співацькі студії під керівництвом д-ра Ернеста Вінчі, здобуваючи трирічні стипендії. Студії закінчила торік з дипломом бакалявра музикології і званням мистця вокаліста.

Ще під час студій в Торонті Роксоляна виступала на канадійських і американських сценах у багатьох операх, як „Ріґолетто" і „Фальстофф" Верді, „Ґондольєри" та „Г. М. С. Пінафоре" Ґільберта і Сомлівана. Виступала на багатьох українських і англійських концертах.

Роксоляні Росляк судилося репрезентувати українське вокальне мистецтво на канадійських оперних сценах, а згодом, віримо, і на всесвітніх. Вокальне мистецтво вимагає витривалости і самовідречення працьовитости і особливих музикальних обдарувань. Епоха співаків тільки з голосом давно вже минула і тепер від співаків вимагається сценічної й музичної всесторонности. У Роксоляни об'єднані всі ті прикмети, притаманні сьогоднішнім великим мистцям сцени.

По виступах у Стратфорді канадійська оперна компанія в Торонті знову заанґажувала Роксоляну Росляк до виступів у „Ріґолетто" Верді та „Сальоме" Р. Штравса.

Роман Осташевський

НА ПАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

НА БЕЗРИБ'Ї І РАК РИБА

Михайло Григорович Гоцуляк повертався з нічної зміни додому. Дійшов до центрального ринку у Вінниці і згадав, що йому треба зайти до крамниці господарських речей. Вони з дружиною домовилися їхати на город, садити картоплю. А копати нічим. Треба купити держак до лопати.

Та виявляється, це не так просто зробити. Зайшов до однієї крамниці — немає. До другої — також. Михайло Григорович збився з ніг. Хотів був уже махнути рукою. Та потім згадав, що в самому закутку ринку є ще одна крамниця. Завернув туди, і йому пощастило: біля дверей стояло щось із десяток держаків. Поганенькі, правда. Деякі сучкуваті, інші поколені... Та що поробиш... (З кореспонденції М. Гаврища, „Радянська Україна" з 6-го червня).

ЧОРТ ПЛАЧЕ, ЩО МОДИ НЕНАСТАЧЕ

„Один час, — пише 10 червня в „Радянській Україні" двічі „герой соціялістичної праці" з Голопристанського району (Херсонщина) Марко Брага, — було модне гасло: „Всією клясою — у колгосп". Це був непродуманий заклик.

Якщо ми хочемо, — каже він, — мати в своєму господарстві не просто робочу силу, а талановитих хліборобів, то повинні прищеплювати любов до рідного краю, до свого села, до землі, до хліборобської праці".

Мистецька виставка Ореста Поліщука в Балтіморі, Мериленд

Відділ УККА в Балтіморі влаштував мистецьку виставку молодого мистця Ореста Поліщука, яка тривала від 5 до 13 червня.

Офіційне відкриття виставки відбулось 5 червня після закінчення Х-го Академічного Вечора, який зорганізували спільно місцеве УАТ „Зарево" і Українська Студентська Громада.

Ця виставка є неабиякою подією в житті нашої громади. На наших очах виріс молодий новий мистець, який тяжкою і наполегливою працею добивсь неабиякого успіху.

Молодий мистець виставив 24 олійні образи і кілька скульптур, які є поєднанням імпресіоністичного напрямку з абстрактним. В пейзажах О. Поліщука помітні пошуки за новим оригінальним стилем, який молодий мистець старається собі виробити, що й виразно помічається в його картинах.

Орест Поліщук народився в Західній Україні, але початкову й середню освіту здобував вже в Америці, де в 1962 році закінчив в Балтіморі Політехнічний гайскул, поступивши опісля на Мерилендський університет, де він студіює тепер мистецтво. Потяг в нього є більший до скульптури, як до малярства, хоч на першій виставці виставлено лише кілька скульптур. Досі молодий мистець виставляв кілька разів. В минулому році він виставляв на Мерилендському університеті з групою найкращих студентів, а згодом одержав там же перше місце за одну свою скульптуру. В минулому році він також виставляв в балтіморському музею своє мистецтво. О. Поліщук, колишній активний пластун, а від 1963 року — голова місцевої Української Студентської Громади. Він тісно співпрацює з Відд. УККА.

Батькам Ореста п-і і панові Семенові Поліщукам, як теж його дружині Марійці Сідляк складаємо щирі ґратуляції, а молодому мистцеві побажання якнайкращих успіхів у творчій праці та гідно репрезентувати українське мистецтва в Америці.

О. Зінкевич

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

16-СТОРІНКОВА ПЕРЕДОВА СТАТТЯ В МОСКОВСЬКОМУ ЖУРНАЛІ „КОММУНІСТ" СТВЕРДЖУЄ, що згоди з Комуністичним Китаєм не можна осягнути за кошт принципів, що їх визнає компартія СССР. Большевики повторяють потребу „спільної акції проти імперіялістів", але застерігаються, що „єдности не можна осягнути за ціну концесій і компромісів у принциповій проблемі". Більш-менш те саме твердять також китайські комуністи — тільки кожна з тих двох сторін визнає інші „принципи".

ПАПА ПАВЛО VI ВСТУПИВ У ТРЕТІЙ РІК СВОГО УРЯДУВАННЯ. Італійська преса, пригадуючи з цього приводу його становище до Другого Ватиканського Собору та його подорожі до Святої Землі і до Індії, як теж пляновану подорож до Америки, звертають увагу, що все ж Папа Павло до цього часу здебільша був тільки виконавцем розпочатих діл і заповіту свого попередника Папи Івана XXIII і що щойно після закінчення Ватиканського Собору Павло VI почне здійснювати власну програму.

В СЕРЕДНЬО-АЗІЙСЬКІЙ АРАБСЬКІЙ КРАЇНІ ЄМЕНІ РОЯЛІСТИ ПЕРЕЙШЛИ до наступу проти республіканців, що їх підтримує сусідній Єгипет. Всупереч своїй обіцянці — відкликати єгипетське військо з Ємену, президент Нассер вислав туди додаткові з'єднання: тепер в Ємені є к. 50.000 єгипетського війська, яке все одно не всилі перемогти хоробрих, вірних давньому „імамові" арабських племен. Сауді Арабія тихцем помагає роялістам.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД СТВЕРДИВ в різкій заяві, що Юґославія не бажає собі поправи юґославсько-німецьких взаємин, задемонструвавши свою ворожість відвідинами Тіта в Східньому Берліні та підписанням ним спільного з Вальт. Ульбріхтом комунікату, в якому признається принцип існування „двох Німеччин" та таврується Західню Німеччину за її закордонну політику.

СЕКРЕТАР СКАРБУ ГЕНРІ Г. ФАВЛЕР ЗАПОВІДАЄ НОВЕ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ, промовляючи на прийнятті Крайової Конференції Християн і Жидів в готелі Амерікана в Ню Йорку. Він сказав, що потрібна є дальша реформа податкової системи. Конґрес схвалив був зменшення податку в 1964 і 1965 роках. Фавлер не сказав, коли мало б бути дальше зменшення прибуткових податків, ані не говорив, яке велике зменшення мало б бути. Але догадуються, що пропозиція зменшити податки може бути зголошена найшвидше в найближчому 1966-му році. Деякі економісти, але не урядові, говорять про можливість економічної знижки в 1966-му році.

Д-р ФАН ГУІ КВАТ ЗГОЛОСИВ ГОТОВІСТЬ служити, як лікар, в одному з південно-в'єтнамських військових шпиталів. Він усе це урядує, поки остаточно не сформується новий південно-в'єтнамський уряд: він зрікся становища прем'єра під тиском збоку войовничої католицької партії, яка тепер нібито жаліє, що Кват, лікар і досвідчений громадський діяч, відійшов, а на його місце має прийти — молодий генерал летунства.

З українського життя в Ню Гейвені, Конн.

28-го березня відбулися Загальні Збори Пластприяту. Зборами проводила Президія в складі: д-р Михайло Снігурович, голова і п-і О. Лаврович, секретар. Із звітів уступаючої управи присутні довідалися про успішний рік праці. Зокрема імпрезова референтура була дуже діяльна. До найкращих імпрез належить зачислити „Різдв'яний Вечер", на який зложилися колядки, деклямації та чудова сценка - балет „Дідок до горіхів" — музика П. І. Чайковського у виконанні наймолодших пластунок і пластунів. В звітовому році відбулася доповідь п-і Лесі Храплиної на тему „Виховання української молоді", на яку прибуло велике число слухачів.

По дискусії уділено уступаючій управі абсолюторію і вибрано нову в складі: Н. Цибрівська — голова, О. Лаврович — заст. голови, Ірина Телюк — секретар, П. Слюсаренко — скарбник, п-і О. Маслянка — імпрезовий референт. Контрольна Комісія: д-р М. Снігурович — голова, пані Л. Кизик і пані І. Мандич — члени.

Рідна Школа ім. Митрополита А. Шептицького відбула у власній залі Святочний Концерт в пошану Т. Шевченка, із слідуючою програмою: „Заповіт" — хор учнів; реферат — А. Грабович; „Учітеся брати мої", „Думи мої", „Слава, слава Кобзареві" та „Гамалія" — хор учнів; деклямації: „Сонце заходить", — І. Лукомський, „Тарас сонце наше" — П. Пащенко, „Я маленький козак" — М. Мандич. Уривок з поеми „Великий Льох" — інсценізація — Р. Лаврович, Р. Гладка і Л. Гіна. „Тарас — Пастушок" сценка на одну дію у виконанні: Михась Снігурович, А. Грабович, О. Слюсаренко і А. Бродич, Т. Романюк І. Шерай. Уся програма була виконана ученицями і учнями Української Рідної Школи ім. Митрополита Шептицького. Підготовою програми займалися пані: І. Гладка, О. Лаврович, В. Стрийська і учителька Рідної Школи п-і Л. Данилович.

М. Я.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Осипа Маланчука

складаємо 25.00 долярів на Сиротинець у Філядельфії.

Марія і Микола ПРОЦИК

ПОДЯКА

Не маючи змоги особисто зложити подяку всім, що в який небудь спосіб причинилися до звеличання пам'яті

св. п. Стефанії Стеткевич

нашої Незабутньої Дружини, Мами і Бабці, в час похоронів — складаємо отсею дорогою в першій мірі подяку Всечеснішим оо. Христофорові і Григорієві та о. Кекішеві — як рівнож і п. Хоминові за відправлення похоронних обрядів.

Щира подяка від нас Членам Хору „Думка" за участь в Панахиді. Особлива подяка належить Сестрам і Учителям Школи св. Юра за молитви біля домовини Покійної. Всім, що зложили так численні вінці та пожерви на Служби Божі за спокій душі Покійної, дякуємо із щирого серця. Дякуємо врешті Всім, що своєю участю в похоронах, причинилися до звеличення пам'яті Покійної. Врешті дякуємо похоронному заведенню п. П. Яреми за вміле і совісне переведення похорону.

Горем прибиті:

муж — ОСИП
дочка ЛІДА і зять ГРИГОРІЙ
та внуки — ЛІДА і ЛЮБА

СПОРТ

Редаґує: В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК НЮ ЙОРК — „ҐАНЗА" ШИКАҐО

В неділю, 27-го червня, на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н. Й., відбудуться футбольні змагання великого фіналу за першість і Чашу ЗДА 1965 року. Футболісти УСК-у вперше в своїй історії добились до Фіналу Америки і мають вигляди стати першунами країни. Це був би четвертий рік, в якому на Чаші ЗДА було б вирізьблене слово „Юкрейніен", бо три попередні рази філядельфійський „Тризуб", якого англійська назва „Юкрейніен Нешенелс", здобув вже Чашу ЗДА в роках 1960, 1961 і 1963. Футбольний Союз ЗДА вирішив, що цьогорічний фінал складатиметься з двох зустрічей і вже визначив другі змагання фіналу між УСК-ом і „Ґанзою" на 4-го липня в Шикаґо.

В цих фінальних грах користатиме УСК із наступних змагунів: Н. Яблевський, К. Родріґез, Н. Янг, Є. Кравець, М. Паз, Г. Бредлі, О. Цап, Р. Феррі, П. Шеферс, В. Шмотолоха, П. Сметтирст, Ф. МекКолґен, Р. Кіляр, Дж. Вілсон і О. Махник. Менажером цієї дружини УСК-у є Ярослав Куровицький.

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ ЗА ПЕРШІСТЬ СУАС-СХІД

В суботу, 26-го червня в залі Рікрісйшен Сентер при 201 Вайттед евню у Савт Рівері відбудеться відбиванковий турнір дружин чоловіків і жінок за першість СУАСТ-Схід. Початок турніру о год. 10. Влаштовує турнір Білоруський Спортовий Клюб „Ньоман", а проводитиме ланковий відбиванки СУАСТ-Схід д-р Михайло Снігурович.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" ПЕРЕМОГЛА КЛК В ТЕНІСОВИХ ЗМАГАННЯХ НА СОЮЗІВЦІ

В неділю, 13-го червня, в рамцях товариської стрічі інженерів, відбулися на Союзівці тенісові змагання поміж чоловічими дружинами „Ч. Січі", Нюарк і Карпатського Лещетарського Клюбу —КЛК. Загальний вислід змагань 8:4 в користь „Чорноморської Січі".

В індивідуальних грах змагуни „Січі" здобули 6 перемог на всіх 8 розіграних партій. В подвійних грах кожна з дружин здобула дві перемоги.

Сінґлі:

В. Герлинський (КЛК) — В. Гук ((Ч.С.) 1:6, 6:3, 6:2.
З. Снилик (Ч. С.) — Ю. Ломаґа (КЛК) 7:5,2:6,7:5.
Є. Колянківський (Ч. С.) — З. Маркевич (КЛК) 11:9, 6:3.
Б. Домарадзький (КЛК) — Б. Кучинський (Ч. С.) 6:4, 7:5.
Б. Бурачинський (Ч. С.) — К. Бень (КЛК) 7:5, 6:3.
Я. Гук (Ч. С.) — М. Ломаґа (КЛК) 6:3, 4:6, 8:6.
Ю. Карапінка (Ч. С.) — Я. Рожанковський 9:7, 6:2.

Деблі:

Ю. Ломаґа, Р. Ракочий КЛК — В. Гук, Я. Гук (Ч. С.) 4:6, 6:2, 7:5; Б. Кучинський, Б. Бурачинський (Ч. С.) — В. Герлинський, М. Лепкалюк, (КЛК) 6:0, 6:2; З. Снилик, Ю. Карапінка (Ч. С.) — К. Бень, Я. Рожанковський (КЛ-Клюб) 4:6, 6:4, 10:8; З. Маркевич, В. Роговський (Ч. С.) — Р. Андрушків, Д. Завіс (Ч. Січ) 6:3, 6:4.

ВІДБУВСЯ ШАХОВИЙ ТУРНІР СУАСТ-СХІД

Шаховий турнір за індивідуальну першість СУАСТ-Схід відбувся 12-го і 13-го червня в Українській Централі в Пассейку, Н. Дж. Господарем турніру була шахова ланка Української Централі, його керівником ланковий шахів СУАС-Схід д-р Орест Попович.

Після п'яти рунд гри швайцарською системою учасники турніру за першість українців на Сході ЗДА зайняли місця в такому порядку (в дужках подані здобуті точки): 1) Попович (5), 2) Кулик (4), 3) Коцюба (3), 4) Лимич (3), 5) Головацький (3), 6) Лужняк (3), 7) і 8) Галабурда і Грицак (2.5), 9 - 11) Бриль, Косаревич, Приймак (2), 12) Пікулович 1.5), 13) Петиш (1) 14) Тодорів (0.5).

Шахісти Української Централі побили рекорд щодо числа учасників з одного осередку на якомунебудь з наших шахових першостей — їх було 12. Зате не дописали гості, їх прибуло лише два — Дмитро Кулик і д-р Орест Попович (обо з Чорн. Січі, Нюарк). Турнір закрив представник Української Спортової Централі Америки і Канади інж. Тарас Грицай, вручаючи переможцеві вже настало перехідну чашу першуна СУАСТ-Схід, що її д-р Попович виграв третій рік підряд. Шахісти за друге і третє місце одержали перехідні чаші. Цього року замість сталих чаш впроваджено практичні шахові нагороди, щоб тим постепенно збільшувати шаховий виряд наших осередків і одиниць. Сталі нагороди за перші три місця були: шаховий годинник, комплет турнійових шахів і однорічне членство в Американській Шаховій Федерації (в тому порядку).

Після турніру, на прохання шахістів Української Централі, інж. Грицай поміг перевести організаційні збори, що на них господарі вибрали ініціятивний комітет до підготови загальних зборів з іншими ланками з ціллю оформлення Спортовогоп Т-ва при Централі. Крім того, шахісти Централі формально заложили шахову ланку, що її очолює п. Петро Приймак, і зложили свої перші вкладки для її матеріяльної піддержки. Як свій вклад до новозаснованої шахової ланки при Українській Централі в Пассейку, гості, що виграли перші дві нагороди, подарували господарям свої нагороди — годинник й шахи. Турнір закінчився товариською зустріччю, влаштованою господарями, на якій обговорювалися напрямні для праці і росту шахової ланки при Централі. Нашій найновішій шаховій ланці бажаємо енергії до праці й успіхів.

л.п.

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІҐА

Стан показника МФЛіґи з 21-го червня 1965 р.

	Точки	Ворота
Ню Йоркерс	8:2	11:8
Портуґеза	6:4	16:11
Варезе	4:4	9:8
Мюнхен 1860	4:8	8:13
Вест Гем Юн.	2:6	7:12

Календарець змагань

Понеділок, 28-го червня: „Ню Йоркерс", ЗДА — „Варезе", Італія, о год. 7:30 вечором; „Вест Гем Юнайтед", Англія — „Портуґеза", Бразилія, о год. 9.15 вечором на грищі Трайборо Стадіону в Ню Йорку. Це будуть дві останні гри першої дивізії МФЛіґи.

Змагання другої дивізії МФЛіґи почнуться в неділю, 4-го липня. В другій дивізії гратимуть тільки чотири дружини: „Кілмарнок" Шотляндія; „Вест Бромвіч Альбіон", Англія; „Польонія", Битом; „Ференцварош", Мадярщина.

„Портуґеза" — „Вест Гем Юнайтед" 6 : 3.

А коли за якусь пару годин обережно виглянув із ями, то побачив, що все довкола мало зовсім нормальний і спокійний вигляд. Люди ходили по табору, як звичайно, і не видко було ніякого переляку чи страху на їх обличчях.

— А де ж большевики? — непевним голосом спитався якогось таборянина.

Нюйорк, 17-го червня. — На модерному Стадіоні Шей 5 000 глядачів дивилися на малу горстку фанатиків того спорту, який не може здобути собі популярности в батьківщині бейзболу. Але ці вірні футболеві глядачі мали цим разом нагоду налюбуватися грою високої кляси, та, що ще важливіше, побачити в цих змаганнях 9 варіянтів ефектовних воріт. Бразилійці виявилися безсумнівно кращою технічно дружиною, в якій кожний змагун є „жонґлером". Що більше, в цій зустрічі спершу бразилійцям таки щастило і вони здобували ворота майже з кожної можливої, а часом і неможливої, нагоди. Володарі европейського кубка, „Вест Гем Юнайтед", часто виглядали розгублені на грищі, а вже таки різко вражали безрадністю і стрілобою недиспозицією під воротами противника. Після двох воріт бразилійців зумів „Вест Гем" наздігнати рахунок, але стан 2:2 навіть не видержав до перерви. По першій півгрі, яка закінчилася вислідом 3:2 для бразилійців, англійці ще більше розгубилися у накиненій їм системі гри. Кінцевий вислід 6:3 на користь бразилійців є доказом їх технічної вищости. Про англійців не можна було цим разом сказати, що вони грали вакаційний футбол. Навпаки! Вони таки добре старалися і доля цих змагань лежала їм на серці. Тут можна тільки признати англійцям, що вони вміють по-спортовому приймати і поразки, так що цих змагань високої кляси не затьмарив жадний інцидент, чи навіть якінебудь спори із суддею, який зґрішив поважно декількома похибками.

Варезе" — „Мюнхен 1860" 5:2

В Шикаґо відбулися в середу, 16-го червня ці змагання МФЛіґи. Італійці перемогли високо німецьку дружину і цим самим майже певно зіпхали її на кінець показника, де опиняться німці по закінченні всіх гор. Четверо воріт в цій грі здобув Романо Баґатті.

„Портуґеза" — „Варезе" 3:1

В подвійних змаганнях минулої неділі, 20-го червня, на Трайборо Стадіоні в Ню Йорку знов понисалися гарно бразилійці і заробили заслужено дві точки від італійців. Бразилійцям залишилися ще лише одні змагання, а саме з „Вест Гем Юнайтед", дружиною, яку вони вже раз перемогли вислідом 6:3. Другий суперник збірної Ню Йорку на лаври першуна, італійська одинадцятка „Варезе" має перед собою ще дві гри, з англійцями і з Ню Йорком.

„Ню Йоркерс" — „Вест Гем Юнайтед" 3 : 1

П'ять тисяч глядачів сподівалися відплати англійців, які у попередніх змаганнях із збірною Ню Йорку втратили були дві точки. Тим часом перші ворота, мимо переваги англійців, здобув знов досить щасливо Ню Йорк. Після цього ще таки в першій півгрі Ню Йорк підвищив вислід на 3:0 і це остаточно вирішило змагання. В другій півгрі навіть при значній перевазі англійців місцева дружина зуміла відперти більшість наступів „Вест Гем'у" і допустила до втрати тільки одних воріт. Дружина „Ню Йоркерс" має всі вигляди здобути у першій дивізії перше місце, що було б доказом, що малопопулярний футбол в Америці все таки не є вже так позаду інших країн Европи та світу.

ЗАКОН ПРО РЕДУКЦІЮ ПОДАТКІВ ВІД ПРОДАЖУ



Президент Линдон Б. Джонсон тримає в руках текст підписаного ним закону про скасування і редукцію податків від продажу (авт, косметики тощо). Згідно з цим законом, загальна сума передбаченої редукції становитиме $4 700 000 000.

Бібліотека Пласту і Рідної Школи у Філядельфії

В центрі недільшнього руху української громади дільниці Лоґан у Філядельфії, в будинку католицької парохії Царя Христа при вул. 16-ій і Каюґа, приміщена на першому поверсі українська бібліотека. Це одна із небагатьох активних українських бібліотек. Вона відкрита тільки дві години на тиждень, але на протязі перших п'яти місяців біжучого року вона звела разом 347 українських читачів із 377-ома українськими книгами. Оборот не такий вже й малий, якщо зважити, що він відбувся при відсутності всякої реклями, коли бібліотека переходила фазу реорганізації.

Бібліотека Пласту і Рідної Школи — це продовження заснованої ще в 1958 р. Пластової Бібліотеки, що її зорганізував і веде старшопластунський курінь „Чортополохи". Вона тепер діє в новому приміщенні, користаючи із гостинности парохіяльного дому та побільшуючи свій засяг читачів та свої книжкові фонди завдяки співпраці з Рідною Школою.

Книгозбірня Пласту і Рідної Школи начисляє тепер 1,019 готових до визичення томів, не включаючи сюди журналів та незакаталогованих матеріялів. Ця невелика покищо колекція, одначе, зорґанізована за фаховою бібліотекарською системою, що дозволяє їй на необмежений ріст. Вичерпні каталоги дають легкий доступ до зібраних матеріялів і полегшують користування ними.

Бібліотека Пласту і Рідної Школи має вже підставовий книжковий фонд, має центрально положене приміщення, має гурт охочих до праці людей (крім пань-пластунок з куреня „Чортополохи", ще й деякі пані з Товариства Рідна Школа), і має вже трохи постійних читачів.

Напевно є ще багато таких, що навіть і не знають про її існування. А шкода!

Бібліотека відкрита кожної неділі від год. 10-ої до 12-ої вранці в парохіяльному домі при вул. 16-ій і Каюґа. Молодь може користати з бібліотеки зовсім безплатно. Від дорослих вимагають тільки однодолярової річної вкладки.

З уваги на вакаційний час, бібліотека буде закрита у липні і серпні. Але в дві останні неділі червня, а саме 20-го і 27-го червня в бібліотеці можна випозичити книжки на ціле літо — аж до неділі 5-го вересня, коли то знову почнуться реґулярні щонедільні години. — Рідкісна нагода забезпечити себе і своїх дітей доброю українською лектурою на час вакацій.

В усіх справах бібліотеки звертатися на адресу бібліотекаря:

Mrs. Marta Tarnawsky. 4626 North 13th Street, Philadelphia, Pa. 19140; тел.: DA 9-6458.

Нюйорський Відділ ОбВУА влаштовує на закінчення передвакаційного сезону в суботу, 26-го червня 1965 р. в горішній залі Українського Літературно-Мистецького Клюбу при 149 Друга Евню в Ню Йорку Місячні Сходини членів. Доповіді прочитають: підполк. інж. Захар Івасишин на тему „Операція Львів-Сандомир" та сот. Іван Випиик на тему „Юнацька Школа Дійової Армії УНР". Гостям раді. Початок в год. 7.00 вечора

ЛЬВОВ'ЯНИ ВИРОЩУЮТЬ КВІТИ

У Львівському квітниковому господарстві ч. 2 уже не перший рік вирощують троянди, хризантеми, левкої, гіяцинти, примули... Закладають нові оранжерії. В наступному році львов'яни хочуть вирощувати квіти на площі 13 гектарів, — подає 6 червня в „Радянській Україні" пресова аґенція „Карпати".

Концерт Василя Ґураля в Морей, Кентаки

На запрошення братства музиків, Фі-Му-Альфа Сінфонія при Морей Стейтовому Коледжі в Морей, Кентакі, відбувся 10-го травня концерт Василя Ґураля, мистця-ґітариста. Пан Ґураль є президентом воварства ґітаристів стейту Кентакі в Люівіллі, товариства, яке видає свій власний бюлетень, що має передплатників не тільки в ЗДА, але і в шістьох позаамериканських державах.

В Морей це вже другий виступ нашого земляка. Він викликав в наших музичних колах Морею признання за добру музику, і захоплення інтимним звуком доброї якости ґітари та своєю скромною та симпатичною особовістю. Концерт відзначався добрим смаком, завершеною технікою виконавця та успішним змістом програми.

З виконуваних творів звернули на себе увагу композиції Фернанда Сора, Франціска Торреги, Ісака Альбеніза та майстра ґітари Гейтора Вілля-Лобоса. Поза творами для ґітари еспанських композиторів репертуар для ґітари є досить обмежений, а здобути українські ґітарові твори дуже важко. Наші композитори, як Микола Лисенко, для цього вартісного інструменту не творили. Я сам, на прохання п. Ґураля, боюся для ґітари творити, не знаючи добре цього трудного, а багатого в музикальні можливості інструменту. Недурно виразився великий симфонічний композитор, що сам був ґітаристом, Гектор Берліоз, що треба самому добре грати на ґітарі, що б творити успішну музику для цього складного інструменту.

П. Василь Ґураль має за собою багато літ студій в Німеччині, Франції, Англії та ЗДА, де навіть був учасником курсів у славного Андре Сеґовії. Багатолітня праця п. Ґураля як педагога і концертанта отворила йому прилюдні виступи також в сусідніх до Кентаки стейтах. Під час його виступів в Морей, а також в його власному місті Люівілі, де кілька літ тому автор цієї статті був приявний, спостерігалося зацікавлення ґітарою та захоплення музикою для ґітари. На післяконцертовому прийняттю для п. Ґураля студенти і слухачі, що приїхали на цього роду рідкий концерт з далеких сторін, висловлювали пошану і, здавалось, ловили кожде слово нашого земляка.

Вірю, що любителям української музики приємно довідатись про успіхи нашого земляка, який посвятив себе музичному інструментові, що був часто занедбуваний, а тепер стає популярним. Ми оцінюємо бажання п. Ґураля служити добру української музичної культури.

Роман Придаткевич



ТАРЗАН, ч. 5 456. Перемога над павіяном.



Обидві тварини джунглів змагалися за перевагу, яка коштувала б другій життя.

Тарзан нагло тарахнув своїм ворогом до землі і то всією силою його величезного тіла.

Швидко, немов кіт, мавполюд довів ричачу бестію до безпорадности.